POSTOJNSKI
PREPIH
MAREC 2015 50 LETNIK 9

OBČINA POSTOJNA

Štiri generacije žensk, štiri različne življenjske zgodbe, vendar tesno prepletene. Štiri različne vloge in zadolžitve, v štirih zelo drugačnih časovnih obdobjih – a še vedno skupaj, pod isto streho: Angelca Ženko - prababica, Danica Šabec – stara mama, Janja Grželj - mama in Nika Grželj - hčerka.

Angel za mame

Mama je angel sama,
pa angela ne potrebuje.
Njej je naloga dana,
da druge varuje.

Kot angel je za otroka,
ko ga nosi v trebuhu,
potlej vodi ga njena roka
k delu in h kruhu.

Mama za svoje stvarce
srajčko ljubezni veže
in rade volje udarce,
namenjene njim, prestreže.

Z mamo otrok je združen
z večno popkovino,
mama je angel, zaslužen
za srečno rimo.

A sreča kot sonce zahaja
in z njo odidejo mnogi,
le mama vztraja do kraja
v svoji angelski vlogi.

(Tone Pavček: Angeli, MK 2012)

Spoštovane matere in žene,

v marcu obeležujemo dva praznika, posvečena ženskam. Vsem iskreno čestitam ob minulem prazniku žena, 8. marcu.

Današnji dan, 25. marec, pa je praznik vseh mam, starih mam, non in babic. Dovolite mi, da se s Pavčkovimi verzi pridružim čestitkam vaših najdražjih in vam zaželim lepo praznovanje.

Župan Igor Marentič

Iz vsebine:

tema meseca
Ravnanje z odpadki 4

tu živimo:
Rakulik in Črmelice 8

na obisku:
Alenka Požar 10

Na naslovnici: Angelca Ženko, Danica Šabec, Janja Grželj in Nika Grželj ; fotografija: Tomaž Penko.

Postojnski prepih je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov. • Postojna, marec 2015, leto izdaje 9, številka 50. • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepih, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; **postojnski.prepih@postojna.si**. • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298. • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Alenka Furlan Čadež, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; urednik strani Občine Postojna: Robert Pavšič; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovanje in grafični prelom: Aleš Pučnik. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Med poslanstvom in izzivom

Ne dolgo tega me je presenetilo razmišljanje mlade mamice, da bi svojega otroka najraje vpisala v katero od podružničnih šol. Zakaj? Boji se, da bo v zelo urbanem, hladnem in tekmovalnem okolju njen otrok nehote in nevede hitro poteptal vrednote, ki so mu jih poskušali privzgojiti doma v prvih šestih letih njegovega življenja. Manjše, bolj prijazno okolje, v katerem otroci ob prihodu v šolo ali vrtec pozdravijo tako vrstnike kot starejše, samoumeven pa je tudi prijazen pozdrav med starši, vzgojitelji in učitelji, se ji zdi bolj zdravo za otrokov razvoj.

Okolje, ki otroka ujame v svoj vrtinec že v nežnih letih, je res pogosto neprijazno, celo neprizanesljivo. Vsak od staršev se slej ko prej sooči s spoznanjem, da otroka vzgaja tudi okolje, ki tu pa tam podira sistem vrednot domačega gnezda. Če priznamo ali ne, močan potrošniško naravnan aparat sodobne družbe potegne v svoj vrtinec tudi nas, odrasle, kaj šele otroke in mladostnike. Družina je sicer še vedno osnovna celica družbe, a ker ji družba postavlja osnovni okvir, se spreminjata skupaj. In tako je tudi družina vsaj v določeni meri odsev širše družbene skupnosti.

V trenutkih razočaranja nad današnjim stanjem v družbi verjetno marsikoga začrviči dvom o vrednotah, ki so mu jih privzgojili starši. Tisti, ki je dolga leta pošteno delal za »mizerno« plačo, včeraj pa ostal brez zaposlitve, zagotovo pomisli, ali so se mu tako obrestovali poštenje, delavnost, ubogljivost, poslušnost, spoštovanje sočloveka? Če se zavedamo, da se v zrelih letih ne bomo kaj dosti spremenili, pa si toliko bolj pogosto postavljamo vprašanja o naših otrocih. Ali smo jih vzgajali prav, bodo z vrednotami, ki smo jim jih poskušali »vsaditi v srce«, srečni? Smo jih ustrezno pripravili na samostojno življenje? Prekletstvo vzgoje je v tem, da svoje napake ugotavljamo z velikim časovnim zamikom, običajno prepozno. V imenu ljubezni delamo najboljše, a verjetno ravno v imenu te naredimo največ napak. Imeti rad namreč ne pomeni, da otroku dovolimo in mu nudimo čisto vse; da mu omogočimo čim več ugodja, mu prihranimo vsako težavo in ga čim dlje zavijamo v vato. In potem se isti starši zgražamo nad generacijo mladih, češ da so nesamostojni, razvajeni, s premalo občutka za sočloveka. Na avtobusu seveda najprej opazimo mladeniča, ki s slušalkami na ušesih mirno sedi in še pomisli ne, da bi odstopil sedež komu od starejših potnikov. Sicer pa dandanes mnogi stari starši svojim vnukom ne dovolijo, da bi jih klicali nona, nono, babica, dedek, stara mama ali stari ata, ker oni pač niso stari. Naučijo jih, da jih nazivajo z osebnim imenom. Mar s tem mladim ne sporočamo velike enakopravnosti?

Če bi morali »na izust« navesti medij, ki je v poldrugem desetletju na vseh področjih najbolj zaznamoval naše življenje, bi bil odgovor večine: internet. Postal je nepogrešljivi del našega življenja. Povsod nas spremlja, povsod nam pomaga. Hkrati pa nas ropa osebnih stikov, druženja in skupnega preživljanja prostega časa. Pasti nastavlja tudi pri vzgoji otrok. Novodobni starši vse prevečkrat iščejo pametne nasvete za vzgojo otrok s pametnimi telefoni v rokah, medtem ko so na sprehodu z otrokom ali tega celo vozijo v avtu. Ali pa starši in otroci preživljajo skupni prosti čas s tablico v rokah. Neskončno informacij in nasvetov imamo na voljo, vsak dan nam butajo v obraz nova spoznanja znanstvenikov in strokovnjakov. Vsak dan nam »prodajajo« nove diete, nasvete za zdravo življenje, večno mladost in lepoto, recepte za srečo, za boljšo prihodnost naših otrok ... Mi pa begamo od ene do druge instant »modrosti« in pozabljamo, da ne bomo odkrili tople vode. Zakladnica izkušenj in modrosti je pri starejših, ki jim lahko kvečjemu zavidamo, da zmorejo živeti brez spleta. Mi ne (z)moremo niti ne znamo. Zato je vse manj idiličnih podob vnukov in osivelih starih staršev, ki jim prebirajo pravljice, z njimi prepevajo in se igrajo. Vse več pa je starih staršev, ki zaradi celodnevnih službenih obveznosti staršev prevzemajo vse njihove obveznosti.

Naj bo materinski dan vzpodbuda, da premislimo o družbi, ki se v prizadevanjih za preseganje podobe cankarjanske matere sooča z novimi izzivi. Ob pogledu na svoja odrasla otroka se večkrat vprašam, ali bi ju dandanes znala vzgojiti času primerno. Zagotovo bi naredila vrsto novih, »novodobnih« napak. Trdno pa verjamem, da je največ, kar starši lahko damo otroku, ljubezen in osebni zgled.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Matej Škrlj.

Ravnanje z odpadki

Novembra lani je minilo pet let, odkar smo tudi v Občini Postojna prešli na nov sistem zbiranja komunalnih odpadkov. Ta nam še vedno povzroča precej težav, predvsem pri ločevanju bioloških in ostankov komunalnih odpadkov. Leta 2009 se je izteklo tudi dovoljenje za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov nad Staro vasjo, kamor smo Pivčani in Postojnčani odlagali komunalne odpadke od leta 1992. Koncesionar podjetje Publicus je zadnje odpadke odpeljal na to odlagališče ob koncu leta 2012. Tam je zdaj zbirni center, urejen in opremljen za ločeno zbiranje in začasno hranjenje vseh vrst ločenih in kosovnih odpadkov. Odpadke, ki jih pridelamo v postojnski občini, vozijo zdaj v Tržič. Po propadu projekta CERO NIK, ki naj bi ga zgradili v Logatcu in kamor naj bi odpadke vozile občine z območja Notranjske, Istre in Krasa, jih tam sortirale in obdelovale, pa so tudi postojnski svetniki glasovali za pristop k Regijskemu centru za ravnanje z odpadki Ljubljana (RCERO).

Dolgoročne rešitve še ni na obzorju

Deset let po referendumu, na katerem so prebivalci Občine Postojna zavrnili ureditev Centra za ravnanje z odpadki v Orehovških brdih in je leta 2012 neslavno propadel tudi projekt CERO NIK Logatec, ki ga je podpiralo kar 17 notranjsko-primorskih občin, je bila Občina Postojna prisiljena poiskati drugo rešitev. **V začetku lanskega leta se je tako priključila Regijskemu centru za ravnanje z odpadki Ljubljana (RCERO), s tem pa je, kot pravijo na Občini, rešena problematika obdelave mešanih komunalnih in bioloških odpadkov.** Žal pomeni za občane odlaganje na RCERO Ljubljana za 5 odstotkov višjo ceno, kot je ta v občinah, ki imajo lastništvo nad deponijo. Ta center je še v gradnji in bo začel polno obratovati prihodnje leto. **Občina Postojna** se je zato s **koncesionarjem, podjetjem Publicus**, dogovorila, da se vsaj do takrat cene odvoza odpadkov ne bodo dvignile.

Ministrstvo za okolje in prostor v prihodnosti sicer načrtuje vzpostavitev regijskih centrov za ravnanje s komunalnimi odpadki, a dolgoročne rešitve za zdaj še ni videti. Podjetje Publicus, ki razmišlja tudi o gradnji lastnega odlagališča na Jesenicah, odvaža zdaj odpadke na odlagališče Kovor v Tržiču.

Kršitelji zaenkrat ostajajo nekaznovani

Odpadke, zbrane v ločenih posodah in kontejnerjih, prevzemajo v zbirnem centru Stara vas ob odlagališču nenevarnih odpadkov, ki ga nameravajo na občini še razširiti. »To je prva načrtovana investicija Občine za reševanje odpadkov, saj je za uspešno izvajanje projektov ločevanja odpadkov nujna. Srednjeročno bi bilo potrebno vzpostaviti tudi center za ponovno uporabo (tako imenovani »reuse« center), nekje v mestu in pomožni zbirni center na obrobju,« pojasnjujejo na Občini. Čeprav je 1.360 proračunskih evrov namenjenih letos za prekladalno rampo v zbirnem centru, na Občini pravijo, da bodo v tem letu financirali le vzdrževanje obstoječe opreme zbirnega centra. Na njegovo širitev s prekladalno rampo bo treba počakati do prihodnjega leta.

Večina ljudi zase sicer trdi, da z ločevanjem odpadkov nimajo težav, a že pogled v zabojnike nam pokaže drugačno sliko. Steklo, papir in embalažo še nekako ločimo, problem pa se pojavi pri mešanih komunalnih in bioloških odpadkih. Prav v rjavih zabojnikih pogosto najdemo marsikaj, kar tja ne sodi. Kršitelji, kot smo izvedeli na Občini, pa ostajajo zaenkrat nekaznovani. »Nadzor nad izvajanjem ločevanja opravlja v prvi vrsti koncesionar, ki kršitelje pisno in ustno opozarja. Ob večjih prekrških ukrepa medobčinski inšpektorat. Za ukrepanje v večstanovanjskih stavbah bi bilo treba prilagoditi odlok o ravnanju z odpadki v občini Postojna, saj je najverjetneje edina rešitev globa za upravnika stavbe in za kršitelja. Tega bi morala redarska služba dobiti na delu, kar je glede na premajhno število uslužbencev inšpektorata praktično nemogoče.«

Črna pika: v začetku marca so vpadnico v Postojno« krasili« kupi umazanega snega.

Zmanjševanje divjih odlagališč

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke (MIR) se na območju vseh vključenih občin še vedno srečuje tudi s problematiko nezakonito odloženih odpadkov v naravnem okolju. Na Občini pravijo, da imajo največ težav s črnim odlaganjem predvsem pri vrtičkih nad Kremenco. »Sicer so bila črna odlagališča sanirana že pred leti, največ pa je k njihovemu zmanjšanju pripomogla ukinitev akcijskega zbiranja kosovnih odpadkov po vaseh, saj je vsaka vas imela svoje zbirališče kosovnih odpadkov.« Manjša črna odlagališča sanirajo sproti, še zatrjujejo na Občini. Za sanacijo divjih odlagališč je v letošnjem proračunu sicer predvidenih 28.600 evrov.

Na inšpektoratu opažajo, da v zadnjih letih trend nastajanja novih nelegalnih odlagališč upada. »Ob rednih nadzorih smo še ugotovili, da določena mesta, na katerih so se v preteklosti nenehno pojavljali nepravilno odloženi odpadki, ostajajo očiščena, kar pomeni, da so tako posamezniki kot pravne osebe na

Odgovorno ravnanje z odpadki je eden ključnih dejavnikov varovanja in ohranjanja okolja.

področju odlaganja odpadkov vedno bolj ozaveščeni,« ugotavlja **vodja MIR Neva Šibenik.** Ta pojasnjuje, da se največkrat odzovejo na prijave občanov, ki pa jih je bilo lani manj kot prejšnja leta. »Prijave o nepravilno odloženih odpadkih, ki niso komunalni, odstopamo za to pristojni inšpekcijski službi, razen kadar gre za manjše količine nepravilno odloženih gradbenih odpadkov, kar rešuje MIR sam.

Večino nepravilno odloženih odpadkov najdemo v jarkih, kotanjah in grmičevju ob gozdnih cestah, kamor jih brezvestneži lahko odvržejo neopaženo. »V primerih, ko povzročitelja odkrijemo, mora ta odpadke odstraniti, lahko pa se mu izreče tudi sankcija,« pravi Šibenikova. Žal tistega, ki je smeti odvrgel, največkrat ne najdejo, zato se z lastniki zemljišč dogovorijo za njihovo odstranitev. Po Zakonu o varstvu okolja je namreč za odpadke dolžan poskrbeti lastnik zemljišča. Če pa neznanec odpadke odvrže na državno ali občinsko zemljišče, se za njihovo odstranitev največkrat dogovorijo s posamezno Občino. Ugotavljajo tudi, da so tisti, ki odpadke vozijo v naravo, vedno bolj pazljivi. »Vsekakor poskrbijo, da jih ni mogoče odkriti.«

Zbirni center nad Staro vasjo je urejen in opremljen za ločeno zbiranje in začasno hranjenje vseh vrst ločenih in kosovnih odpadkov.

Odlok Občine Postojna predpisuje za kršitve, kot so kopičenje in sežiganje odpadkov ali odlaganje odpadkov izven odlagališč, 200 evrov globe za fizično osebo in 1000 evrov za pravno osebo ter še 400 evrov za odgovorno osebo pravne osebe.

Odgovorno ravnanje z odpadki

Cilj odgovornega ravnanja z odpadki je zmanjševanje količin odloženih odpadkov in povečevanje deleža njihove ponovne uporabe oziroma recikliranja. Da bi odpadki lahko ponovno postali koristne surovine, je pomembno njihovo ločevanje in pravilno odlaganje. V občini Postojna je bil v letu 2009 uveden nov pristop k ravnanju z odpadki, kar je pomenilo veliko sprememb tako za občane kot izvajalca. Podjetje Publicus iz Ljubljane je junija 2009 z Občino Postojna podpisalo novo koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe ravnanja z odpadki na območju občine Postojna za dobo 10 let. Kot pojasnjujejo na Občini, »Publicus za izvajanje koncesije od Občine ne prejema plačila in je ena redkih, če ne edina koncesionirna komunalna javna služba v Sloveniji, ki se je že pred spremembo uredbe

Se naš odnos do odpadkov izboljšuje?

***Jasna Urbiha, Žeje**: Z veseljem lahko povem, da smo glede odpadkov v zadnjem času mnogo bolj ozaveščeni. Ljudje s pridom uporabljajo kupone Publicusa, da se brezplačno znebijo večjih odpadkov, zato je vas skoraj vzorno urejena. Tudi odnos vojske, ki se dnevno vozi po cesti skozi vas in je v preteklosti puščala za sabo odvržene plastenke in podobno, je mnogo boljši.*

***Franc Horvat, Postojna:** Glede ločevanja odpadkov še nismo dovolj ozaveščeni. Poglejmo v kontejnerje in okoli njih, pa nam bo vse takoj jasno. Prav tako je tudi naše okolje odraz človekovega odnosa do čiste, urejene okolice, čeprav Publicus dokaj redno obvešča ljudi o pravilnem ločevanju, druge organizacije pa o čiščenju okolja. Morda bi veljalo kosovne odpadke zopet zbirati tako kot doslej.*

***Miran Černač, Koče:** Naš odnos do ravnanja z odpadki se na splošno izboljšuje, saj je v naravi manj divjih odlagališč; zbiramo in ločujemo plastiko, papir, steklo, biološke odpadke. Morda prihaja pri odlaganju teh odpadkov do neupoštevanja načina odlaganja. Včasih smo v dvomih, katere še ločiti in v katere zabojnike naj jih odvržemo. Zato bi bilo dobro, če bi na zabojnike ponovno nalepili sezname odpadkov. Na državni ravni bi bilo potrebno čim prej zakonsko urediti odlaganje nevoznih avtomobilov. V Kočah se soočamo s tem problemom, zato upamo, da bodo ustrezni organi v najkrajšem času pripravili in sprejeli ustrezne predpise.*

Tudi zavest o skrbi za čisto okolico se vsekakor izboljšuje, kajti tudi okolica hiš je vse bolj urejena, predvsem tam, kjer prebivajo mlajši ljudje.

***Jože Posega, Strane:** Naša okolica je vedno bolj urejena, ljudje so bolj ozaveščeni, ločujejo odpadke. V Stranah imamo ekološki otok - tja odvažamo steklo, plastenke in pločevinke, papir zakurimo doma in tudi za biološke odpadke poskrbimo doma - nekaj gre za živali, prašiče in kokoši, ostalo konča na gomili. Še pred 20 leti smo vaščani »šaro« kopičili na koncu vasi, v Rihterjevem grabnu, potem smo to odlagališče sanirali, odlaganje pa prepovedali. Motijo pa me odpadki v gozdovih, v melioracijskih jarkih in ob poljskih poteh, kjer neznanci še vedno odlagajo pralne stroje, žimnice ... Tudi naše njive, ki ležijo ob cestah, so kar v širokem pasu ob cestišču nastlane s plastiko, pločevinkami, papirjem.*

***Janko Muhič, Dilce:** Ljudje smo se navadili ločevati odpadke, ekološki otoki »so se prijeli«. Opažam, da so ljudje nezadovoljni, če polnih zabojnikov ne praznijo redno, in kaj hitro opomnijo odgovorne, ko se to zgodi. Vaščani Dilc skrbimo za okolico vasi, vsaj velika večina njih, zato tudi na čistilnih akcijah udeležba ni problematična. Takrat čistimo predvsem okolico prometnic, ki vodijo v vas, saj iz mimo vozečih vozil »prileti« marsikaj. Problem so kosovni odpadki, ki jih posamezniki pripeljejo iz drugih vasi. Menim tudi, da bi morali vzdrževalci zabojnike za biološke odpadke očistiti vsaj dvakrat, in ne le enkrat v letu. Pohvalil bi možnost unovčitve kuponov za odvoz kosovnih odpadkov; morda bi bilo dobro, da bi to možnost imeli dvakrat v letu.*

***Nadja Petrovčič, Sajevče:** Že pred uvedbo ekoloških otokov smo se doma držali tega reda, kolikor se je pač dalo. Všeč mi je bilo, ko so uvedli ločevanje, še bolj pa, ko smo dobili rumene kante. Na vasi so namreč živali dostikrat raztrgale rumene vreče za plastiko. V vasi imamo otok za steklo in papir. Doma imamo dva kompostnika,*

Steklo, papir in embalažo še nekako ločimo, problem pa se pojavi pri mešanih komunalnih in bioloških odpadkih.

o oblikovanju cen komunalnih storitev v celoti financirala iz lastnih prihodkov. Strošek javne službe na letnem nivoju je približno 900.000 evrov.«

Uspešnost ločevanja odpadkov

Od uvedbe do leta 2013 je delež ločeno zbranih odpadkov naraščal. Leta 2009 smo v občini Postojna ločili 14 odstotkov odpadkov, v letu 2011 pa že 44 odstotkov. Delež ločenih odpadkov je naraščal tudi v letih, ki so sledila: v letu 2012 jih je bilo 58 odstotkov in v letu 2013 že 59 odstotkov. V minulem letu se je odstotek zbranih odpadkov zmanjšal za 1,5 odstotka. Zbrali smo 6.377 ton odpadkov, od tega 3.677 ločeno, kar pomeni 57,7-odstotni delež vseh zbranih odpadkov, so sporočili z Občine.

Iz zbranih podatkov je razvidno, da v zadnjih treh letih vzdržujemo raven ločevanja, ki smo jo dosegli v letu 2012, pojasnjujejo na Občini. V prvem letu ločevanja smo v primeru mešanih odpadkov odložili 392,62 kg na prebivalca, kar smo do leta 2013 več kot prepolovili (na 152,58 kg), v lanskem letu pa se je ločevanje poslabšalo, saj smo odložili 170,07 kg na prebivalca. Če pogledamo delež bioloških odpadkov v skupni odloženi kvoti, ki je določen na podlagi letnih analiz vzorcev odpadka, lahko zasledimo, da je bil delež v letu pred ločevanjem 43,00 %, potem je padal do leta 2012, ko je znašal 25,00 %, do lani pa je narasel za 2 %.Vendar na Občini opozarjajo, da je "potrebno biti pri interpretaciji tega deleža previden, saj je odvisen od kakovosti ločevanja. Če občani namreč izločijo vso plastiko in embalažo iz mešanih odpadkov, iz bioloških odpadkov in papirja pa ne, se ta delež povečuje, čeprav so odpadki bolje ločeni.«

Kosovni odvoz je preteklost

Z letošnjim letom odvoza kosovnih odpadkov ne bo več. Odpadki so se namreč kopičili na zbirnih mestih tudi potem, ko ni bilo več kontejnerjev, odložene odpadke so nekateri prebirali in jih razsuvali po okolici, nekateri pa so vozili odpadke praviloma v tiste ulice, kjer so pač opazili kontejner. Zaradi tega so se kosovni odpadki premešali in jih je bilo težje razstaviti, posledično pa je nastajala še večja količina, kot bi bilo glede na naravo odpadkov potrebno. "Poleg tega akcijsko zbiranje odpadkov negativno vpliva na oddajo kosovnih odpadkov v zbirnem centru, kjer ima vsak občan vedno omogočeno brezplačno oddajo. Ker način akcijskega zbiranja kosovnih odpadkov v tem času ni več sprejemljiv, je z letošnjim letom uveden individualni prevzem kosovnih odpadkov. Vsak občan se pri izvajalcu javne službe dogovori za dan odvoza kosovnih odpadkov in na dogovorjeni dan jih izvajalec odpelje. To se lahko izkoristi dvakrat letno, lahko tudi za zeleni odrez ali podobno," so novost pojasnili na Občini.

Kam z gradbenimi odpadki?

Občani lahko gradbene odpadke oddajo v zbirnem centru, kjer je zagotovljen brezplačen prevzem manjših količin gradbenih odpadkov, ki nastanejo pri gradbenih vzdrževalnih posegih v stanovanju oziroma gospodinjstvu, kot je na primer obnova kopalnice. Tako lahko brezplačno oddajo za približno eno avtomobilsko prikolico na leto, v zbirnem centru pa lahko oddajo tudi večje količine, vendar se prevzem obračuna glede na vrsto odpadka. **Za podjetja in obrtnike je za manjše količine prevzem zagotovljen v zbirnem centru, za investicijske gradbene posege pa morajo izvajalci gradbene odpadke predati pooblaščenemu prevzemniku. Najbližji je CPG v kamnolomu Laže blizu Razdrtega.**

Katera Občina nam je lahko zgled?

"V razvitih in turističnih občinah, kot sta na primer Ljubljana ali Postojna, nastane dvakrat toliko odpadkov na prebivalca (približno 400 kilogramov letno) kot v izrazito ruralnih oziroma spalnih občinah, kot sta Škofljica ali Medvode. V razvitih evropskih mestih nastane še dodatnih 50 odstotkov odpadkov na prebivalca - približno 600 kilogramov na leto. Zaradi teh razlogov pričakujemo zviševanje količin tako zbranih kot odloženih odpadkov, zato bo naša prva naloga in izziv, da dosežemo dosledno ločevanje že na izvoru, torej pri občanih. Potrebne ukrepe načrtujemo že letos, za zgled pa nam je občina Vrhnika,« so sporočili z Občine. Za pojasnitev dodajmo, da občina Vrhnika dosega danes 76,17 % (občina Postojna 57,7 %) ločenega zbiranja komunalnih odpadkov iz gospodinjstev in je prehitela številne bolj uveljavljene programe v Evropi. Še več, dosežen rezultat želi v prihodnjih petih letih izboljšati na 82 %.

V zadnjih treh letih vzdržujemo raven ločevanja odpadkov, ki smo jo dosegli v letu 2012.

Besedilo: Mateja Jordan in Alenka Furlan Čadež; fotografije: Matej Škrlj.

anketa

vsebina obeh zadostuje za gnojenje vrta. Časopisni papir pokurimo, revije pa ob zbiralnih akcijah papirja nosim v šolo. Nekoč je bilo ob cesti, ki vodi v vas, veliko odpadkov, ki so jih iz avtomobilov metali italijanski turisti ali celo vozniki kamionov, ki so odvažali smeti. Danes je tega občutno manj. Žalosti pa me, da ljudje, kadar delajo v gozdu, tam odvržejo embalažo malice, kante za gorivo… Pozitivno je tudi, da ni več tedenskega kosovnega zbiranja odpadkov v vasi, takrat je bilo daleč okrog zabojnikov vse nastlano. Tudi divjih odlagališč okrog vasi ni več.

Hanna Hahmo in Chris Mages, Landol: *V Landolu domujeva šele poldrugo leto in že ob prihodu v Sloveniji sva bila presenečena nad dobro organiziranim odvozom smeti. Ozaveščenost ljudi glede ločevanja odpadkov je na zavidljivo visokem nivoju v primerjavi z ostalimi evropskimi državami, vključno z Veliko Britanijo, kjer razmere najbolj poznava. Sama skušava čim manj obremenjevati okolje, zato imava ogrevanje prostorov urejeno s pečjo na pelete in za ogrevanje sanitarne vode izkoriščava solarno energijo. Motijo pa naju odvržene pločevinke ter plastična embalaža in vrečke po gozdnih sprehajalnih poteh, saj ti takoj opazni odpadki pri turistih ustvarijo prvi vtis o čistosti dežele in značaju domačinov.*

Popravek

Opravičujemo se stanovalcem bloka na Cesti v Staro vas 3, ker smo v članku Upravljanje stanovanjskih blokov objavili napačne podatke glede dolga Bože Blažič. Pravilno besedilo se glasi: Podobnih zgodb je še veliko, saj je Blažičeva v zadnjem desetletju upravljala s številnimi stanovanji na Postojnskem in Pivškem, pa tudi v Občinah Ilirska Bistrica, Sežana in Divača. Njeni dolgovi dobaviteljem elektrike, vode, nafte oz. kurilnega olja so očitno precejšnji, ponekod so neznano kam izginila tudi sredstva iz rezervnih skladov. To se je zgodilo tudi stanovalcem bloka na Cesti v Staro vas 3, kjer so Blažičevo sicer dali na čevelj že pred dvema letoma in pol. »Dolguje nam okoli 9 tisoč evrov od preplačanih akontacij za kurjavo in sredstev iz sklada kotlovnice,« pravijo stanovalci.

Uredništvo Postojnskega prepiha

Po vojaških vajah na Počku v maju 2014.

Vložena druga pobuda za ustavno presojo

Pred letom dni je bila sprejeta uredba za osrednje slovensko vojaško vadišče Poček, ki jo je vodstvo Občine pospremilo z vložitvijo pobude za ustavno presojo. V začetku marca pa je prispela na ustavno sodišče še ena pobuda, ki jo je vložila okoljska organizacija Alpe Adria Green.

Med razlogi pobude za ustavno presojo so navedli, da je bila uredba sprejeta v nasprotju z mnenjem Ministrstva za kmetijstvo in okolje in brez celovite presoje vplivov na okolje. Po oceni Alpe Adria Green uredba ni v skladu z ustavo in zakonodajo, med drugim tudi tisto, ki določa prostorsko področje, ter je bila sprejeta po načrtnem suspenzu veljavne zakonodaje s področja varovanja okolja in voda. Pobudo so vložili tudi zato, so zapisali, ker je iz zbranih dokumentov razvidno, da Agencija RS za okolje k predlogu uredbe nikoli ni podala uradnega pozitivnega mnenja. Prav tako očitajo pripravljavcem, da so brez kompetentnih odločitev postavili obrambne dejavnosti nad interese javnosti, predvsem z vidika zagotavljanja zdravega življenjskega okolja in varovanja virov oskrbe s pitno vodo kot strateško surovino.

Kot pojasnjujejo v okoljski organizaciji, naj bi bilo prebivalstvo zavedeno glede vplivne cone, kjer lahko pride do mogočega onesnaževanja iz virov, predvsem prašnih delcev, nevarnih snovi, hrupa na poligonu, hrupa ob preletih letal, hrupa detonacij, nevarnih plinov ob požigih, zastrupljanja vode, ...). Navajajo tudi, da prebivalci in nevladne organizacije niso imeli možnosti, da bi se kot stranski udeleženci vključili v postopek za pridobitev okoljevarstvenih dovoljenj in soglasij, zaradi česar, menijo, sta bila kršena tudi ustava in zakon o ratifikaciji Arhuuške konvencije.

Zapisali so še, da se vojaško vadišče uporablja čedalje bolj za urjenje vojaških sil organizacije Nato kot za urjenje slovenske vojske, kar povzroča nadaljnje onesnaženje vode, tal in zraka v že tako onesnaženem prostoru, ki leži tudi v Naturi 2000.

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: arhiv Alpe Adria Green.

Ljudska kuhinja do poletja

Do poletja naj bi v Zeleni dvorani odprli ljudsko kuhinjo, ki bo dnevno poskrbela za 150 ljudi. Obrok bo stal evro, razliko pa bodo črpali iz občinskih ali državnih virov.

Pobudo o subvencionirani delilnici hrane je na Občino naslovil Center za socialno delo Postojna. »Glede na podatke Centra za socialno delo Postojna je v naši občini približno 150 ljudi, ki bi bili upravičeni do subvencionirane prehrane v tako imenovani ljudski kuhinji," pojasnjujejo na Občini in dodajajo, da imajo nekatere kuhinje v občinski ali institucionalni lasti še proste zmogljivosti za pripravo toplih obrokov. Za izvedbo projekta je najbolj primerna kuhinja v Vrtcu Postojna, ki "poleg ugodne cene zagotavlja še kratke poti do delilnice hrane in strokovno pripravljene obroke," utemeljujejo odločitev na Občini.

Delilnica bo zaživela v Zeleni dvorani, namenjena pa bo le uporabnikom, ki so upravičeni do subvencionirane prehrane, "saj smo mnenja, da bi s tržno organizacijo posegli v konkurenčnost drugih (tržnih) ponudnikov malic in kosil oziroma druge prehrane," so še povedali.

Alenka Furlan Čadež

Če bo šlo vse po načrtih, naj bi v začetku aprila promet na Prestranku spet potekal nemoteno.

Komunalna ureditev Prestranek-Rakitnik

Gradbena dela ob državni cesti na odseku Prestranek-Rakitnik potekajo že od maja lani. Namen naložbe je ureditev povezovalnega kanalizacijskega omrežja od Prestranka do Rakitnika z ureditvijo padavinske kanalizacije v delu Matenje vasi, dotrajanega vodovodnega omrežja od Prestranka do Rakitnika, pločnikov ob glavni državni cesti v delu Prestranka in Matenje vasi ter obnova ceste po izvedbi komunalne infrastrukture v Matenji vasi in pločnikov ob državni cesti.

»Za zaključek celotnega projekta je potrebno dokončati predvsem ureditev pločnika v Prestranku, glede na izvedbeni plan pa pričakujemo, da bodo dela dokončana do začetka aprila letos," pojasnjujejo na Občini.

Celotna neto vrednost projekta znaša 545.000 evrov, financiranje pa je izvedeno iz sredstev za sofinanciranje projektov občin, takse za obremenjevanje okolja zaradi odvajanja komunalnih odpadnih voda in lastnih sredstev Občine Postojna.

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: Tomaž Penko.

O nakupu deleža v Postojnski jami nič več zaupno

Na zadnji seji so občinski svetniki potrdili sklep, da dokumentacija o občinskem nakupu deleža v Postojnski jami nima več oznake zaupno in je dostopna javnosti.

Ko je pred petimi leti družba Istrabenz turizem objavila javni poziv k zbiranju pisnih ponudb za nakup družbe, se je zaradi zaščite javnega interesa na podlagi sklepov občinskega sveta v postopek vključila tudi Občina Postojna. Zaradi občutljivosti informacij v fazi oddajanja zavezujoče ponudbe je občinski svet vse odločitve sprejemal na sejah, zaprtih za javnost, gradivo pa označil z oznako zaupno, kar je bilo, kot so pojasnili v predlogu sklepa na Občini, upravičeno, "saj je šlo za obravnavo izjemno občutljivih vprašanj in podatkov, katerih razkritje bi lahko imelo za Občino Postojna kot interesenta za nakup delnic izjemno škodljive posledice"

Po podpisu pogodbe s kupcem družbo Batagel & Co, d. o. o. ne obstajajo več utemeljeni razlogi za zaupnost gradiva, so še navedli in predlog sklepa podkrepili tudi z argumentom, da je bil v okviru revizije Računskega sodišča pregledan tudi postopek nakupa občinskega deleža in je postal z objavo končnega poročila leta 2012 deloma javen.

Naj spomnimo še, da je Računsko sodišče glede postopka nakupa občinskega deleža izreklo Občini negativno mnenje, v vodstvu pa so se zavezali, da bodo družbo likvidirali in delnice prenesli na Občino. To se še ni zgodilo, a na Občini pojasnjujejo, da bodo "odločitev Računskega sodišča spoštovali, je pa odprtih še nekaj operativnih vprašanj glede prenosa.«

Alenka Furlan Čadež

Rakulik in Črmelice

Staro jedro Rakulika s cerkvijo sv. Janeza Nepomuka.

Rakulik in zaselek Črmelice sta med najbolj oddaljenimi naselji od občinskega središča, od nikoder vidna, dokler ne prideš prav do njiju - »malo bogu za hrbtom«, povedo domačini.

V Krajevnem leksikonu Slovenije lahko preberemo, da sta naselje Rakulik in zaselek Črmelice edina na Slovenskem s takima imenoma. Silvo Torkar je zapisal, da naj bi Rakulik dobil ime po občnem imenu rak z izpeljavo iz pridevniške oblike rakov in obrazilom -jak, -l- pa je nastal s tako imenovano epentezo (vrivkom). Prvotno se je ime glasilo Rakovljak in je gotovo označevalo »z raki bogat potok«, s katerega se je preneslo tudi na naselje ob njem. V Hrenoviški kroniki je zapisano, da je bila prvotna naselbina imenovana Rakulek; sedanja besedna oblika pa naj bi nastala iz Rakovlek ali Rakoluik – taka imena so zapisana tudi v starih krstnih knjigah.

Kje so raki?

Domačini pravijo svojemu naselju Rakulk. Po krajevni narečni izgovorjavi bi si izvor imena lahko preprosto razlagali tudi z besedami kulki (kako veliki) raki ali kulko (kako veliko) rakov je v vodi. Vsekakor je naselje dobilo ime v povezavi z raki. Ljudsko izročilo pravi, da naj bi bilo v tej dolini nekoč jezero in v njem veliko rakov. Po odtoku jezera je bilo v potoku, ki mu danes pravijo Rakulščica, še vedno izjemno veliko rakov, ki so jih domačini pobirali zlasti na predvečer, ko so prilezli na travišče ob potoku na izdatno večerjo. Semkaj naj bi hodili lovit rake iz vse Pivke. Pred več deset leti so jih ribiči odnesli okrog sto. Kljub njihovi obljubi domačinom, da jih bodo kmalu vrnili, jih do danes še ni – ne rakov ne ribičev. V teh vremensko nenavadnih časih je mogoče videti kakšno leto do pet rakov, kakšno leto pa tudi nobenega, so nam povedali Rakulčani. Rakulščica je bila včasih veliko bolj vodnat potok, ob asfaltiranju ceste pa so zgradili jarek, ki vodo preusmerja in je zato zelo osiromašen. Rakulščica izvira v Črmelicah v Tumcu, nato z jugozahodne strani oklepa Rakulik, pri Sajevčah v Ponikvah pa ponikne. Z barvanjem vode so strokovnjaki ugotovili, da se njene vode iztekajo v Škocjanske jame in naprej v Jadransko morje.

Rakulčani želijo, da bi v bližnji prihodnosti uspeli dokončati odvodnjavanje meteornih voda, urediti kanalizacijo in obračališče za avtobus.

V zaprti dolini potoka Rakulščica

Rakulik leži na severnem delu Slavinskega ravnika oziroma na skrajnem jugovzhodnem predelu Postojnske kotline, čisto na koncu od vseh strani zaprte doline potoka Rakulščica, na 600 m nadmorske višine. Prvih nekaj hiš je zgrajenih vzhodni strani porasel z gozdom. Na južni strani so travnata pobočja, ki se spuščajo ob potoku Rakulščica v nizek, nekoliko močvirnat svet.

Prvo bivališče naj bi nekdo zgradil še v času, ko je dolino zalivalo jezero. Osnovni pogoji za preživetje – obilo rakov in rib v jezeru ter možnost paše drobnice in živine na travnatih pobočjih – so na ta konec privabili tudi druge ljudi in tako je nastalo naselje.

Konec 19. stoletja so bila naselja Rakulik, Sajevče in Črmelice (po zapisu v knjigi Postojnsko okrajno glavarstvo) vključena v občino Orehek, v okraj Senožeče in v župnijo Hrenovice. Življenje je bilo vezano na Orehek. V Orehek so hodili v trgovino, na pošto, v šolo in tudi v cerkev, vse dokler je niso zgradili v Rakuliku. V Orehek so seveda hodili peš po dveh kilometrih dolgi gozdni poti čez Lozo. Otroci so obiskovali enorazredno ljudsko šolo v Orehku le takrat, ko so bili vremenski pogoji ugodni. Prav zaradi oddaljenosti od večjih naselij in od prometnic ter drugega dogajanja so Rakulčani veljali za samosvoje. V Rakuliku je bilo tedaj sedemnajst hišnih številk in sto sedem prebivalcev. Danes je hišnih številk prav toliko, stalnih prebivalcev pa le sedemnajst in od teh le štirje šoloobvezni otroci.

Rakulik nekoč ...

Od starega jedra Rakulika je ohranjena le Jurjeva domačija, ki so ji v času furmanstva pravili »furmanska hiša« - njeni lastniki so bili furmani. Ta je bila edina enonadstropna v naselju (in je še vedno), edina krita z opeko. Pri njeni gradnji naj bi z materialom in finančnimi sredstvi pomagal celo dunajski dvor.

Jurjevi domačiji so v času furmanstva pravili »furmanska hiša«.

Notranjost cerkve krasi oltar z obnovljenim kipom sv. Janeza Nepomuka.

Jurjevi so vozili seno, poljske pridelke, les in predvsem drva dvakrat na teden v Trst. Domačini so zase obdržali le toliko pridelkov, da so lahko preživeli. Na griču zahodno od Rakulika, prav na meji rakulške zemlje, se na Rakulik in Sajevče ponosno razgleduje cerkev sv. Janeza Nepomuka. Začeli so jo graditi leta 1728 na omenjenem kraju zato, ker je bila sezidana za obe vasi in je iz obeh naselij tudi lepo vidna. Ob njej je bila zgrajena tudi mežnarija, pred njo pa so zasadili dve lipi. Ena se je leta 1965 podrla in pod seboj pokopala mežnarijo, ki je niso več obnovili. Obnovili pa so fasado cerkve, streho in zvonik, pred petimi leti tudi kip sv. Janeza Nepomuka.

Črmelice v dolini pod vznožjem gozdnatega Tumca.

V bližini Rakulika - v Risniku - je opuščen kamnolom. V naselju so živeli tudi »štancarji« - kamnoseki, ki so lomili kamenje za gradnjo mostov na južni železnici. V neposredni bližini - v Ivačevcu - je spodmol, ki se imenuje Ježiceva »štala«. V njej so imeli Ježicevi, zlasti pozimi, veliko čredo ovac. Spodmol naj bi bil takrat tako velik, da so v njem obrnili voz brez »rikverca«.

Počitniška hišica družine Glažar se je postopno širila. Glažarjevi pa so se v Rakuliku naselili kar za stalno.

Pred drugo svetovno vojno je bila pri Slaničevih gostilna, znana po poletnih plesih, na katere so prihajali celo iz Narina, Male in Velike Pristave, Nadanjega sela ... Iz teh krajev so prihajali možje tudi kosit.

Domačini se pogostokrat spomnijo Jožeta, ki so mu rekli Rugo, ker je imel velike, košate brke in brado. Največ pozornosti je namenjal brkom in jih negoval »v stilu Stanovnika«. Rugo je bil posebnež, ki je vse naredil samo z rokami, rad rekel kakšno krepko besedo, tudi zagodrnjal ...

Ansambel Amateriji (od leve proti desni): Nik Šabec, Maruša Perenič ter Nejc in Teja Šabec.

... in danes

Za današnji način življenja je Rakulik res nekoliko oddaljen. Kljub temu se je tam pred šestimi leti za stalno naselila družina Glažar. Na mestu prvotne bivalne hiše in gospodarskega poslopja so naredili nadomestno stavbo, ki naj bi bila le počitniška hišica, a so se iz leta v leto odločali za dozidavo in ustvarili prijetno domovanje. Bogdan Glažar je po mamini strani Rakulčan in je kot otrok preživel tam marsikatere šolske počitnice. Zato se je odločil, da ne bo presekal teh korenin. Glažarjevi pogrešajo le več druženja.

Kljub temu da je v Rakuliku mladih manj, kot je prstov na eni roki, se znajo družiti. Brata Nejc in Nik ter njuna sestra Teja Šabec - medse so povabili še Maruša Perenič iz Prestranka - so maja ustanovili glasbeni ansambel z imenom Amaterji. Vendar niso glasbeni amaterji, saj je Nejc član harmonikaškega orkestra Vilija Marinška, Maruša pa igra v godalnem in simfoničnem orkestru Glasbene šole Postojna. Vsi tudi pojejo in so veseli, da jih uči petja Maja Marinšek Matičič, pevka ansambla Erazem. Nastopov jim ne manjka.

Črmelice

Onkraj gozdnatega Tumca, pod njegovim vzhodnim podnožjem, se razprostira dolina, v kateri je bil zaselek Črmelice. Najprej so bile tam zgrajene tri hiše; kdaj, ne ve povedati nihče, čeprav nekateri viri navajajo, da celo pred prvimi hišami v Rakuliku. Tam naj bi prebivali pastirji, ki so pasli živino graščakov iz Hruševja. Znano je, da so tod živele družine Dolenc (pravili so jim Tagurnji), Čehovin (Tasrednji) in Gorjanc (Tadulanji). Vsem so rekli Črmelaki. Tadulnji Matija Gorjanc je bil znan izdelovalec »frajtonaric« (tj. diatoničnih harmonik) in odličen godec.

Izvora in razlage imena Črmelice ni mogoče najti nikjer. Laična razlaga bi bila lahko tudi taka, da je tod živel nekdo, ki je imel nekoliko temnejšo polt (črno ima lice).

V Rakuliku je sedemnajst hišnih številk in prav toliko stalnih prebivalcev. Med njimi so le štirje šoloobvezni otroci.

Po drugi svetovni vojni so Črmelice prešle v last Državnega posestva Prestranek, nato v upravljanje Kmetijske zadruge Postojna, ki je zgradila večji hlev. Kasneje so imeli Črmelice v najemu kooperanti, leta 1990 jih je prevzel Sklad kmetijskih zemljišč, leta 2005 je 40 ha odkupil pokojni Kogovšek iz Logatca. Sedaj ima v hlevu ovce družina Šabec iz Rakulika.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Alenka Požar

Alenka, hči Kraševke in Istrijana, je skupaj s Postojnčanom Borisom Požarjem ustvarila družino v Postojni. Osnovno šolo je končala v Sežani, gimnazijo v Postojni, Visoko upravno šolo v Kranju. Izobražena kadrovnica se dobro počuti v finančnih vodah. Zadnjih šest let je zaposlena v Banki Unicredit, kjer se ukvarja s financiranjem podjetij, obenem pa je samostojna podjetnica za dejavnost knjigovodstvo. Alenka Požar je ustanovna članica Baletnega društva Postojna, vodi društvene finance in, kar je manj znano, že vsa leta predano snuje in lastnoročno šiva kostume za baletne prireditve. Sama pravi, da se je najprej posvetila otrokoma; danes, ko je ne potrebujeta več v tolikšni meri, se posveča sebi in drzno "kroji" svojo kariero, predvsem pa želi biti s pridobljenim znanjem in izkušnjami koristna, nam je razkrila v sproščenem pogovoru prav tam, kamor jo je vabila mladostna želja po druženju.

"Tu je bil star Kras, plesišče, vsak vikend glasba, "napajalniki" – ute, v katerih so prodajali pivo, tukaj se je družila vsa Postojna," se je nasmehnila s spomini pred očmi in brez razmišljanja razkrila, da jo je mesto pod Sovičem povsem prevzelo; že kot dijakinja se je namreč odločila, da bo ostala tu za vedno. "A imela sem težavo, kako se vključiti v družbo, ker nisem bila Postojnčanka," je spregovorila tudi o težavi večine "priseljencev", vendar ji je tudi ta trdi oreh uspelo streti: *"V Postojni se počutim doma."*

Alenka je odraščala v Sežani kot "železničarski" otrok v bloku, od koder je iz 24 stanovanj hitelo na dvorišče 40 otrok iste generacije. "Družili smo se na dvorišču, v gozdičku, iz lesa smo izdelovali frače, iz vrečk za vlaganje vodne bombe, vozili smo se z doma narejenimi skiroji ... To je bilo pravo otroštvo! Titova mladina. Lepo smo se dopolnjevali. Tisti, ki so bili starejši, so mlajše pospremili v šolo, " mi je razgrnila otroška leta, ko prosti čas niso narekovali televizija, računalniki, telefoni in druga sodobna tehnologija. "Neprimerljivo! Mogoče nismo bili tako razgledani, imeli pa smo druge vrednote: bolj smo bili povezani, bolje smo se znašli. Več smo se pogovarjali, družili, marsikaj smo naredili skupaj. Ni bilo individualizma - kar koli smo imeli, vse smo delili. Veseli smo bili, ko je sosed dobil novo kolo, ker smo vedeli, da se bo lahko z njim spustil po ulici vsakdo. Manj je bilo materializma – teženj po gmotni koristi. Danes so večje razlike med tistimi, ki imajo, in onimi, ki nimajo," stvarno oceni otroštvo današnjih, tudi svojih otrok Požarjeva, ki je tako kot drugi otroci iz generacije 1969 doživljala povsem nekaj drugega. Kar nekaj besed sva namenili otroškim letom, zasnovi njenega ustvarjalnega delovanja. "Zelo rada sem risala, obiskovala sem tudi likovni krožek. Včasih smo na zasebnih postajah italijanske televizije gledali japonske risanke in njihove zgodbe nadgrajevali. Like teh zgodb sem risala na risalne liste in ustvarjali smo stripe." Že takrat se je odlikovala v ročnih spretnostih: "Klekljala sem, ena od sosed me je učila plesti, druga pa šivati. To mi je bilo najbolj fascinantno. Iz ostankov blaga sem šivala oblekice za Barbiko, ki smo si jo lahko privoščili. Potem je mama kupila šivalni stroj, da je očetu, ki je bil vzdrževalec, pokrpala delovne obleke. Najprej sem si zoževala kavbojke, ki so takrat postale moderne. Ker mi mama ni kupila blaga, sem jo prosila za staro rjuho. Kupila sem si modno revijo Burda in začela. Naredila sem prvo srajco, potem drugo pa obleko in tako naprej. Ko je mama ugotovila, da znam nekaj zašiti, mi je kupila tudi kakšen kos blaga."

V mesecu marcu, ki je zaradi dneva žena in materinskega dneva "ženski" mesec, sva načeli pogovor tudi o tem, kakšno vlogo je odigrala v njenem življenju mama in kaj je tisto, kar je prenesla nanjo. "To, da se ni nikoli postavljala na prvo mesto, kar je sicer lahko napačna odločitev. Če nisi zadovoljen, to širiš okoli sebe. Po drugi strani pa sploh ni tako slabo, ker če daješ dobro, se ti to slej ko prej povrne - pomnoženo," je razkrila doto, ki jo je podedovala od svoje mame. Starši so ji nudili tudi dober zgled delitve del: "Z očetom sta imela tak odnos, da ni bilo delitve na žensko in moško delo. To je bilo zelo pozitivno, krasno sta se dopolnjevala." O svojem nekajletnem začasnem poklicu "mama" govori z lahkim srcem, saj je prepričana, da se je odločila pravilno. Ker je mož Boris veliko delal, je skrb za družino med tednom prevzela sama. Takoj po rojstvu Sare je ostala doma do hčerinega drugega leta in tako užila vse najlepše zgodnje materinske trenutke. Potem se je zaposlila za štiri dni na teden, v prostem času pa je šivala. Tudi pet let pozneje, ko je rodila sina Matevža, je želela biti nekaj let ob njem. "Takrat sem spet pustila službo, ker sem že ob Sari ugotovila, koliko lepega sva doživeli skupaj, in sem to želela ponovno doživeti tudi z Matevžem. Preden je dopolnil dve leti, sem si poiskala službo za štiri ure, da sem ga še malce spremljala. Ko smo ga vpisali v prvi razred, pa sem se bolj posvetila delu, in ob vzgoji otrok ter delu zaključila tudi študij.'' Življenjsko pot je ubirala ravno nasprotno, kot jo ubirajo danes mladi, ki vidijo pred seboj najprej zaključek šolanja, zaposlitev, stanovanje ali celo lastno hišo in šele čisto na koncu družino: "Mladi so veliki materialisti. Mi smo začeli iz nič in si zgradili nekaj. Moji otroci so odraščali v času naše rasti. Danes pa so otroci navajeni, da "imajo", da končajo šolo, gredo še malo v tujino, se zaposlijo ... Družina? To bo, kadar bo. - To ni prav. Če pomislim, da bi pri svojih 45 letih vpisovala otroka v prvi razred ali se pri 55 ukvarjala s puberteto ... Ne, takrat bo čas zame! Takrat bom prišla na vrsto sama."

Ko otroci počasi zapuščajo gnezdo, postajajo Alenkini izzivi vse večji. "To, da je šel moj otrok prvič od doma na študij v Ljubljano, je bil eden največjih pretresov v mojem življenju. Ampak tako, kot jih razumem sama - da moram najstniku potrkati na vrata, ker želi zasebnost - tudi oni razumejo, da potrebujem sedaj nekaj časa zase in iz sebe "nekaj" naredim," spregovori tudi o svojih načrtih in delu. "Ne ukvarjam se s prodajo bančnih produktov, ampak pomagam podjetjem, ki so prezadolžena, da najdemo skupno rešitev, ki jim omogoča nadaljnje delo, kar je v obojestransko korist, tako podjetju kot banki. Pri tem se počutim koristna." Ob vsem jo spremljata šivanje in udejstvovanje v Baletnem društvu Postojna, v katerem deluje kot organizatorka, finančnica, kostumografka: "Kadar vidiš žar v otroških očeh, ko jim pokažeš kostume, jih počešeš, naličiš, ko jih po nastopu objameš in pohvališ in se zavedaš, da si k temu zadovoljstvu prispeval tudi sam, to zadostuje. Za vsako predstavo zašijem 20 do 30 novih kostumov, ostalih 70 pa preuredim - stare bleščice dol, nove gor; čipke zamenjam z drugimi okraski ... Nabere se veliko ur, po službi, predvsem ponoči."

O svojem nekajletnem začasnem poklicu "mama" govori z lahkim srcem, saj je prepričana, da se je odločila pravilno.

Ko jo še povprašam, kaj je zanjo uspeh, mi hitro pove, da gre za večplastno razumevanje pojma: "V poslovnem smislu je to, da znajo ceniti moj trud in strokovnost. Osebni uspeh je to, da sem si izpopolnila znanje in se povsod počutim samozavestno. Uspeh je tudi to, da te otrok, čeprav pubertetnik, zna pohvaliti in ti reči: Rad te imam. Predvsem pa je uspeh to, da zjutraj vstanem zadovoljna in se veselim dneva, ki je pred menoj."

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: Tomaž Penko.

Predsednik republike Borut Pahor je simbolično odprl razstavo, župan Igor Marentič pa se je zahvalil generacijam ljudi, ki so v Muzeju s strokovnim delom skrbele za ohranitev izročila za naslednje rodove.

Muzej krasa, uresničitev stoletnih sanj

V četrtek, 26. februarja, je stalni naslov na Kolodvorski cesti 3, v stavbi Notranjskega muzeja dobil Muzej krasa. Stalna razstava o tem svetovnem fenomenu, ki je nastajala zadnji dve leti, predstavlja kras v vseh njegovih razsežnostih in edinstvenosti. Z navdušenjem si jo je ogledala tako množica povabljencev, ki so si multimedijsko zasnovano zbirko ogledali takoj po odprtju, kot tistih, ki so izkoristili priložnost na popoldanskem »dnevu odprtih vrat«.

Anton Peršak, državni sekretar na Ministrstvu za kulturo je razstavo pospremil na pot s prepričanjem, da sta kras in krasoslovje neke vrste blagovna znamka Slovenije, še posebej v znanstvenem svetu. »Muzej krasa je s tega vidika izjemnega pomena in bo s časom postal shajališče stroke in ljudi z vsega sveta, ki so zaljubljeni v kraško pokrajino.« Ta je vedno bila in tudi bo navdih za pomemben del kulture in umetnosti, zato si po Peršakovem mnenju še posebej zasluži dobro prihodnost.

»Mislim, da bo zanimanje za Muzej krasa veliko,« je prepričan tudi **predsednik republike Slovenije Borut Pahor**, ki je muzej simbolično odprl z razbitjem kraškega kamna. Vsem ustvarjalcem zbirke in vsem radovednim ljudem, ki jih zanima naravna dediščina, je čestital, kot je še dejal, »ob uresničitvi stoletnih sanj«.

Generacijam ljudi, ki so s svojim strokovnim delom omogočile, da Notranjski muzej danes hrani izročilo za zanamce, se je zahvalil tudi župan **občine Postojna Igor Marentič**. Ob tem je zaželel, da bi številni obiskovalci muzeja sporočilo o lepoti krasa in naših krajev ponesli v svet.

Multimedijsko zasnovano zbirko so si najprej ogledali povabljeni gostje in številni občani.

Razstavni prostori Muzeja krasa so urejeni na 700 kvadratnih metrih v dveh nadstropjih zgradbe muzeja. Sprehod po razstavi je zasnovan dinamično, ob prepletu dokumentarnih gradiv in ogledu dragocenih zgodovinskih predmetov se lahko preskusimo tudi na praktičnih delavnicah.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografiji: Foto Atelje Postojna.

Majda Jesenko, predsednica Kluba vodnikov reševalnih psov Postojna, je prejela zlati znak CZ.

Izjemno število priznanj Civilne zaščite

Pred 1. marcem, svetovnim dnevom Civilne zaščite, so na Brdu pri Kranju že tradicionalno podelili priznanja te organizacije za lansko leto. Priznanj za izjemno delo na področju zaščite in reševanja je bilo tokrat več kot minula leta, saj nas je lani v februarju doletela naravna nesreča z žledom in zatem nam narava ni prizanašala s poplavami. Med 69 dobitniki so bili tokrat trije člani CZ Postojna: bronasti znak je prejelo PGD Planina, srebrnega – za posebne zasluge in izjemen prispevek pri razvijanju ter krepitvi varnosti pred naravnimi in drugimi nesrečami – Darko Muhič, podpoveljnik Gasilske zveze Slovenije, sicer tudi član PGD Postojna, z zlatim znakom pa so nagradili Majdo Jesenko, predsednico Kluba vodnikov reševalnih psov Postojna. Zlati znak CZ se podeljuje za dolgoletno uspešno delo pri razvijanju in krepitvi organiziranosti, usposobljenosti in pripravljenosti CZ ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Jesenkova je pripadnica Civilne zaščite že dvajset let, svoje delo pa opravlja z vso predanostjo in požrtvovalnostjo, ki jo zahtevajo naloge psov reševalcev. Ti večinoma iščejo pogrešane osebe – otroke, izgubljene gobarje, dementne osebe, pa tudi tiste, ki edini izhod vidijo v samomoru. »Teh je žal zelo veliko,« pravi nagrajenka, lastnica in vodnica 11-letnega mešanca Lakija. »Psi so usposobljeni, da najdejo človeka kjer koli – v vodi, plazovih, snegu, ruševinah ...« Nagrajenka je zadovoljna, da se je odločila za to vrsto prostovoljnega dela, čeprav, kot pravi: »General brez vojske je mrtev general, zato velja to priznanje za vse v klubu, ki je lani praznoval 20-letnico. Trenutno imamo 21 aktivnih članov in 11 psov, ki so že sposobni za akcijo.« Iz Kluba vodnikov reševalnih psov Postojna prihaja tudi Amedeja Oven, ki je prejela bronasti znak CZ.

Na Brdu sta priznanji iz rok poveljnika CZ Srečka Šestana in generalnega direktorja Uprave za zaščito in reševanje Darka Buta prejela tudi Darko Muhič in PGD Planina, ostala letošnja priznanja pa so ob dnevu CZ podelili na regijskih prireditvah.

Proslava za Notranjsko-primorsko regijo je bila 5. marca v Divači, kjer so bronaste znake CZ prejeli še Center za socialno delo Postojna, Društvo tabornikov – Rod kraških viharnikov Postojna, Gorska reševalna služba – reševalna skupina Postojna, Medobčinski inšpektorat in redarstvo Občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke, Nujna medicinska pomoč Postojna, PGD Hruševje, PGD Postojna, PGD Razdrto, PGD Slavina, PGD Šmihel Landol, PGD Studenec, PGD Studeno, PGD Veliko Ubeljsko, Policijska postaja Postojna, Radioklub Proteus Postojna, Območno združenje Rdečega križa Postojna, delovna skupina logistične enote za popravilo agregatov iz Vojašnice Postojna, regijski gasilski poveljnik za notranjsko gasilsko regijo Rok Leskovec, Siniša Šarčević iz regijske ekipe za reševanje s specialnimi delovnimi stroji, Živan Veselič in Anton Smrekar iz območnega Zavoda za gozdove, Darjo Dolgan s postojnske enote Elektro Primorska, Aleš Poniž in Primož Bajec pa sta bila z bronastim znakom nagrajena za sodelovanje pri poplavah v Srbiji. Ta znak se podeljuje za požrtvovalno in uspešno opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči. S srebrnim znakom CZ je bil nagrajen tudi dosedanji vodja Uprave za zaščito in reševanje Postojna Franc Šajn, vendar se je opravičil in so mu priznanje podelili na domu.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv Majde Jesenko.

Postojnski steg šteje danes vsaj 80 aktivnih članov.

Četrt stoletja za postojnske skavte

Pred več kot petindvajsetimi leti se je na Postojnskem zbralo šest mladih navdušencev skavtstva. Odločili so se, da bodo tudi sami postali skavti. Imenovali so se Zmaji.

Zmaji so bili željni dogodivščin, novega znanja in življenja v naravi; hoteli so postati del skavtske organizacije, ki povezuje na tisoče mladih in starih v eno samo veliko družino in so jo poznali iz sosednje Italije. Prav teh šest Postojnčanov, ki je 31. marca leta 1990 dalo svojo zaobljubo življenju po skavtskih zakonih in tako ustanovilo postojnski steg, je bilo hkrati zaslužnih tudi za vzpostavitev skavtske zveze na državni ravni, in so bili ena izmed štirih ustanovnih skupin Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, ki v tem mesecu praznuje jubilejnih 25 let.

Iz skupine šestih se je postojnska lokalna enota (steg) razvila v razvejano družino, ki šteje danes vsaj 80 aktivnih članov. Način dela ostaja kljub številnosti še vedno enak in s svojo metodo vzgoje pritegne medse vsako leto številne nove člane. Ti lahko v stegu ostanejo od skupine najmlajših volčičev do izkušenih popotnikov in na koncu voditeljev. Starostno se namreč delijo na veje volčičev in volkulj, v katerih se otroci med 8. in 11. letom učijo življenja iz Kiplingove Knjige o džungli; med 11. in 16. letom postanejo izvidniki in vodnice in izkušajo pravo skavtstvo ter se naučijo vseh potrebnih veščin za preživetje v naravi; do 21. leta nadaljujejo kot popotniki in popotnice, zatem pa že lahko prevzemajo vodstvo stega kot voditelji.

Za prihodnje leto načrtujejo še četrto, najmlajšo vejo boberčkov, saj je cilj stega tudi to, da svojo družino širi in vse več otrok že zgodaj spozna čare življenja izven zidov, kjer se z igro učijo iznajdljivosti in odgovornosti. Zato mladi voditelji, ki prevzemajo organizacijo celotnega dogajanja za vse člane, vsako leto načrtujejo nov program za še boljšo kvaliteto dela in vzgojne namene. Dva izmed trinajstih voditeljev, stegovodja Klemen Premrl in Petra Zalar, sta aktivna tudi v dveh različnih starostnih vejah na državni ravni združenja.

> ***»Nekdo je rekel, da mladim manjka okolje. Mi okolje imamo in ga lahko ponudimo v skavtstvu. Tisto, ki ga je Bog dal na razpolago vsem: zrak, radost in biti koristen drugim.«***
> *Robert Baden Powell*

Ker mladi vodijo še mlajše, se predvsem spodbuja zavest o odgovornosti, osnova skavtske vzgoje pa so skavtska obljuba in zakoni, učenje z delom, osebno napredovanje, sodelovanje med mladimi in odraslimi ter življenje na prostem. »Otrokom je najbolj všeč, ko so v naravi in se sami nekaj naučijo, ker gre za učenje z delom, in so potem lahko ponosni na svoje delo ter s časom vedno bolj samozavestni,« pravi voditeljica Petra Zalar. Zato vse člane skavtske družine, tako mlade kot stare, pogosto odpeljejo na večdnevne aktivnosti, s katerimi se brez telefonov in interneta učijo preprostosti, vztrajnosti in marljivosti.

Nazadnje so se na tovrstni ekspediciji vsi člani postojnske enote, vključno z nekaterimi neaktivnimi člani, zbrali 22. februarja ob t. i. dnevu spomina, ko skavti po celem svetu praznujejo rojstni dan svojega ustanovitelja Roberta Baden-Powella, ta dan oklicali za »dober dan«, z namenom pobude za opravljanje dobrih del, in na spletu zbrali bazo vseh dobrih del, ki so jih na »dober dan« opravili skavti iz cele Slovenije.

S tem dogodkom se je že pričelo praznovanje 25-letnice postojnske lokalne enote, nadaljevalo pa se bo skozi vse leto. Za rojstni dan ustanovite bodo pripravili srečanje celotnega stega, na katerem bodo z igro podoživljali ustanovitev in začetke skavtstva na naših tleh pred petindvajsetimi leti. Osrednji dogodek ob obletnici bo festival skavtske pesmi Skavtfest, ki se bo odvil 24. oktobra. Festival organizirajo postojnski skavti vsakih pet let ob obletnici ustanovitve in v Postojno povabijo stanovske prijatelje vseh starosti iz vseh slovenskih lokalnih enot, tudi zamejske. Poleg glasbenih so v program vključene tudi delavnice z lokalno tematiko, ogledi mesta in naravnih znamenitosti, s čimer se trudijo predstaviti svojo občino, širši javnosti pa svoje delo. Glavni del programa je namenjen pesmi. Skavtske glasbene skupine se namreč prijavijo z avtorskimi skladbami in se med seboj potegujejo za različne nagrade. Tako več sto obiskovalcev poveže glasba, ki je pravzaprav glavni način praznovanja in izražanja skavtskega duha že od prvih zametkov te svetovne družine pred 108 leti.

Zakaj smo radi skavti?

Volkuljica sem, ker rada z drugimi volkci odkrivam džunglo. (Rebeka, 8 let)

Volčič sem, ker je pri skavtih zabavno in zanimivo. (Samo, 9 let)

Skavtinja sem, ker rada ustvarjam, se učim novih stvari in spoznavam prave prijatelje. (Anja, 9 let)

Skavtinja sem, ker vem, da je z dobro družbo v naravi najlepše. (Nika, 17 let)

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: arhiv postojnskega stega

Hospic tudi v naši regiji

Slovensko društvo Hospic praznuje letos že 20. obletnico delovanja. V jubilejno leto je vstopilo z novim ciljem: s širitvijo še v tiste predele Slovenije, kjer doslej ni bilo prisotno. V marcu je za Primorsko-notranjsko regijo odprlo pisarno v Pivki in s tem povečalo možnosti za pomoč umirajočim, posredno pa tudi njihovim svojcem. V svojo sredo lepo vabi prostovoljce.

Tako kot se na eni strani veselimo novega življenja, rojstva otroka, se na drugi strani toliko težje soočamo s smrtjo. Ko gre za naše najdražje, smrt težko sprejemamo kot naravno dogajanje. Slovensko društvo Hospic je nevladna humanitarna organizacija, ki nudi umirajočemu in njegovim svojcem pomoč v trenutkih soočanja z umiranjem in žalovanjem. Poslanstvo Hospica je sočutna, celostna, brezplačna oskrba umirajočih in njihovih svojcev na domu, ki se po smrti nadaljuje s podporo žalujočim otrokom, mladostnikom in odraslim, ter izobraževanje in ozaveščanje o smrti in žalovanju. Srce Hospica so ob usposobljenem strokovnem kadru s področja medicine in socialnega dela prostovoljci. Formalnih zahtev za prostovoljno delo ni veliko, tudi izobrazba ni pomembna. Prostovoljec je lahko vsaka polnoletna oseba, ki je opravila začetno usposabljanje za prostovoljce v Hospicu. Pomembne so odlike, ki človeka izpolnjujejo in bogatijo pri humanitarnem delu: sočutje, srčnost, pripravljenost pomagati sočloveku. Delo prostovoljcev pomeni tudi soočanje z vprašanji življenja in smrti. »Prostovoljci so sočutni spremljevalci umirajočih in njihovih svojcev, katerim pomagajo živeti v polnosti do konca, so v oporo žalujočim odraslim in otrokom ter pripravljeni postoriti še druga dela, ki jih znajo, zmorejo in najdejo zanje svoj čas. Prostovoljci prinašajo v spremljanju umirajočih novo razsežnost, saj lahko s svojo prisotnostjo, posluhom in pravo bližino bolnim obogatijo preostali čas življenja,« pravijo v Hospicu.

V svojo sredo vabijo vse, ki jih zanima tovrstno sodelovanje in so pripravljeni podariti sočloveku del svojega časa. Vabijo vas, da jih obiščete v novih prostorih Hospica v stavbi občine Pivka ob sredah in petkih med 10. in 12. uro ter vsak drugi in četrti četrtek v mesecu med 16. in 18. uro. Dosegljivi so tudi na telefonski številki **051 415 449** in na elektronskem naslovu **hospic.po@siol.net**.

Ester Fidel

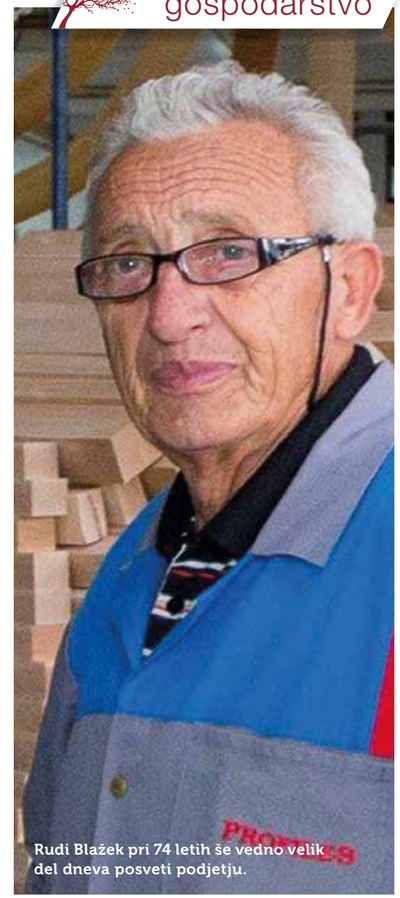
Rudi Blažek pri 74 letih še vedno velik del dneva posveti podjetju.

"Največja nagrada so uspehi"

V okviru skupne akcije Radia Koper, Televizije Koper Capodistria in Primorskih novic »Gospodarstvenik Primorske 2014« je Rudi Blažek, ustanovitelj, do nedavnega direktor, zdaj prokurist družbe Profiles, 12. marca na prireditvi v Novi Gorici prejel nagrado za življenjsko delo.

Rudi Blažek je začel svojo obrt pred 50 leti na Razdrtem. Najprej je izdeloval in popravljal okna in vrata. S stričevo pomočjo je izdelal prvi leseni stroj za rezanje in skoblanje lesa. Dela je bilo vedno več, kakor je še danes, 50 let kasneje. Iz majhne obrtne delavnice je zraslo podjetje Profiles s 107 zaposlenimi, ki delajo bukove moznike, vezne lamele in lesne pelete. Dobiček, ki ga ustvarijo s proizvodnjo, vlagajo v razvijanje in nakup nove tehnologije, širitev proizvodnih prostorov in iskanje novih trgov. Večino izdelkov izvozijo in so po velikosti proizvodnje v svetovnem vrhu. Vodenje podjetja je Rudi Blažek predal sinu, kot prokurist pa skrbi za naložbe in nabavo surovin. Pri 74 letih mu ne manjka energije in načrtov, velik del dneva še vedno posveti podjetju. Kot vizionar je ob podpori družine dosegel, da je podjetje rastlo in ustvarjalo dodano vrednost. Sam je ostal zvest svojim načelom - predvsem poštenosti in delavnosti, so v obrazložitvi nagrade za življenjsko delo zapisali organizatorji akcije v okviru prireditve »Gospodarstvenik Primorske 2014«.

15. marca je bilo 50 let, odkar je Rudi Blažek prejel obrtno dovoljenje. "Bil sem mlad, ambiciozen in poln energije," se spominja. Podjetniška pobuda je bila šele v povojih. V nekdanji Jugoslaviji do leta 1983 ni bilo dokončno urejeno pokojninsko zavarovanje za podjetnike oziroma obrtnike, zato so vplačevali prispevke v Sklad obrtnikov in podjetnikov. Po drugi strani pa je bil postopek pridobitve obrtnega dovoljenja enostaven in hiter, pojasnjuje Blažek. "Če bi mi zadevo zakomplicirali, bi šel takrat v tujino." A je ostal doma in ustvaril družinsko podjetje, ki se je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja specializiralo za industrijsko proizvodnjo lesenih moznikov in lesenih lamel, kasneje tudi za industrijsko proizvodnjo lesnih peletov. Dnevno proizvedejo od 13 do 15 milijonov kosov moznikov, in 99 odstotkov tega izvozijo. Lahko bi delali še več, a je treba razvoj podjetja prilagoditi kapitalskim, kadrovskim in drugim zmožnostim. Lesno maso želijo izkoristiti čim bolje, zato so se usmerili v proizvodnjo pelet. "60 odstotkov je bilo odpadka. To je bila surovina, ki smo jo prej dali za piščance in prodajali za kurjavo," pravi Rudi Blažek, potem pa so ob predvidevanjih, da bo konkurenca v prihodnje še ostrejša, prišli do ideje, da bi les izkoristili do konca. "Najprej smo poskusili s kogeneracijo, vendar se ni izšlo. Potem smo začeli delati pelete in ta odločitev je bila zelo dobra," je zadovoljen Blažek. Kupci Profilesovih izdelkov prihajajo iz: Nemčije, Italije, Avstrije, Slovaške, Danske, Francije, Anglije, Belgije, Nizozemske, Švedske, Španije, Južnoafriške republike in ZDA.

V letu 2014 so ustvarili okoli 9,5 milijona evrov prihodkov, čisti dobiček je znašal 1,3 milijona evrov. Dobiček je potrebno vlagati v podjetje, je prepričan Rudi Blažek. "Že pred 50 leti sem si bil na jasnem, da se mora amortizacija vračati v proizvodnjo; tudi zaslužki se vračajo, saj je treba vlagati v tehnologijo in slediti trendom."

Rudi Blažek se je pred leti že upokojil, a še vedno dela skupaj s sinom Boštjanom."Moj delovnik se ni popolnoma nič spremenil. Ni bilo potrebno, sem zdrav in poln energije. Za mano je 50 let obrti in 100 let delovne dobe," se pošali; v preteklosti je večina zaposlenih delala tudi ob sobotah. "Imam to srečo, da mi delo ni breme. To delo mi je 50 let tudi hobi!"

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: Foto Atelje Postojna

Postojnska jama, Predjamski grad in Jamski dvorec na prestižni lestvici TOP Choice 2015

Številni azijski obiskovalci so navdušeni nad svetovno znano podzemno lepotico.

V družbi Postojnska jama iz leta v leto beležijo povečanje števila obiskovalcev iz neevropskih držav, zlasti azijskih. Danes predstavlja ta delež že tretjino obiskovalcev Postojnske jame in Predjamskega gradu. O njihovem zadovoljstvu s ponudbo in storitvami ter navdušenju nad našimi naravnimi lepotami priča tudi uvrstitev Postojnske jame in Predjamskega gradu na lestvico TOP Choice 2015 v kategoriji svetovnih znamenitosti in Jamskega dvorca v kategoriji restavracij.

Lestvico, ki je nekakšen ustreznik Tripadvisorja za azijske trge, pripravlja profesionalni turistični spletni portal Liarong na osnovi pozitivnih mnenj ocenjevalcev in obiskovalcev. Uvrstitev na lestvico pomeni tudi pomembno promocijo na Kitajskem, Japonskem in v drugih azijskih državah, so sporočili iz družbe Postojnska jama.

V družbi Postojnska jama si prizadevajo za zadovoljstvo azijskih gostov. V Postojnski jami in Predjamskem gradu je na voljo avdio vodenje v 15 jezikih, med njimi v kitajskem, japonskem in korejskem, prav tako so v navedenih jezikih pripravljeni tudi promocijski materiali, jedilni listi in oznake. Gostje so navedena prizadevanja prepoznali in nagradili z odlično oceno.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Postojnska jama, d. d.

Razstavo fotografij Tomaža Levstka je v Postojno pripeljala Bojana Bojanić.

Lep je dan

Po Sloveniji je zaokrožila razstava združenja Europa Donna, ki je nastala v lanskem »rožnatem oktobru«, mesecu boja proti raku dojk. Serija fotografij Tomaža Levstka, posnetih v okviru projekta »Lep je dan«, prinaša optimistične in spodbudne podobe operirank z rakom dojke, od 9. do 20. marca pa je bila na ogled tudi v avli Zdravstvenega doma Postojna.

Direktorica Irena Vatovec Progar je razstavo pospremila z željo, da tudi po zaslugi takšnih projektov bolnice ne bi zaradi neobveščenosti, strahu in tabujev več prihajale k zdravnikom s skoraj razpadlo dojko.

O sporočilu fotografij in pomenu zgodnjega odkrivanja pa je spregovorila tudi predsednica Europe Donne Mojca Senčar. Pozdravila je pobudo, da se razstava ustavi tudi v Postojni in še enkrat poudarila, da je rak dojk visoko ozdravljiv, če je odkrit pravočasno ter učinkovito in bolnici prilagojeno zdravljen.

Senčarjevi pritrjuje tudi **Bojana Bojanić**, ki je razstavo pripeljala k nam. Pred skoraj šestimi leti se je tudi sama srečala z diagnozo rak dojke in bolezen uspešno premagala. Kot pravi sama, lahko to pripišemo tako medicini kot njenima optimizmu in volji do življenja. »Vsak dan je kljub bolezni enkraten in čudovit«, je prepričana Rečanka, ki ji je Postojna postala dom pred skoraj četrt stoletja. »Fotografije sporočajo, da smo ženske močne, da smo borke, da smo tudi brez dojke lahko privlačne.« Pa tudi, da je življenje po raku lahko še bogatejše kot pred boleznijo. Prav zaradi bolezni je Bojana odkrila tudi novo strast, osvajanje gorskih vrhov. »Prvič sem bila na Nanosu dva meseca po rekonstrukciji dojke, nato sem postala prava ljubiteljica hribolazenja. Javorniki so moj drugi dom, osvojila pa sem že tudi večino dva in tri tisočakov v Sloveniji, Italiji in Avstriji.« Ponosna je tudi na vzpona na dva azijska pettisočaka, peto obletnico bolezni pa je praznovala na poseben, a zanjo ne nenavaden način. Pridružila se je alpinistični ekspediciji in splezala na najvišja vrhova v Turčiji in Iranu, prvi je visok 5137, drugi pa 6571 metrov. S svojo življenjsko energijo daje motivacijo in navdih tudi za ostale. »Ženske brez dojke imajo večinoma težave s samopodobo, vendar pa, kot sem se v najhujših trenutkih prepričevala tudi sama, o tebi ne govori tvoja dojka, ampak tvoja duša, glava in možgani. Ista si kot včeraj, moraš se sprejeti.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban

Občinstvo je najbolj navdušil Akademski pevski zbor Vinko Vodopivec.

Med ustvarjanjem je najmlajšim Kočancem čas hitro tekel.

KŠOPP odprl dobrodelni sklad

Po snežni ujmi v poznem decembru, zaradi katere je bil okrnjen veselodecembrski program Kluba študentov občin Postojna in Pivka, je 1. marca v dvorani Glasbene šole Postojna upravičil svoj namen dobrodelni glasbeni večer "Pesem za srečo". Kljub časovnemu zamiku prireditve so se tako nastopajoči kot obiskovalci z veseljem odzvali organizatorjevi pobudi za novo snidenje.

V nedeljo, 1. marca, je Klub študentov občin Postojna in Pivka z dvomesečnim zamikom izvedel dobrodelni koncert, ki je bil prva akcija zbiranja sredstev za novo odprti dobrodelni Sklad za pomoči potrebne dijake in študente. K sodelovanju so povabili pevske zasedbe, ki jih v večji meri sestavljajo študentje in člani kluba. Z njimi so v preteklosti že sodelovali in jim omogočili finančno podporo. Tako so za bučno ploskanje in navdušeno občinstvo poskrbeli Mešani pevski zbor Tabor Kalc 1869 Knežak z zborovodkinjo Katjo Bajec, za njimi je vzdušje nadgradila Vokalna skupina Elum pod umetniškim vodstvom Karoline Repar, občinstvo pa je razvnel in na višku zaključil glasbeni večer Akademski pevski zbor Vinko Vodopivec, katerega vodenje je v preteklem letu prevzel Iztok Kocen. Dobrodelni niso bili le nastopi pevskih zborov, marveč tudi dejanje Glasbene šole Postojna, saj je ta odstopila prireditvi svojo dvorano brezplačno.

Organizatorji so bili z odzivom in obiskom zadovoljni, kajti s pomočjo obiskovalcev, ki so v precejšnji meri napolnili dvorano, se je v novem skladu zbralo 306 evrov. Čeprav je bil to prvi dobrodelni KŠOPP-ov projekt po več letih, načrtujejo svoje delovanje na tem področju razširiti. Predno se bodo odločili za prejemnika zbrane vsote, želijo organizirati še en dobrodelni dogodek in skupni znesek nameniti nekomu v stiski. "Zahtevno je najti prejemnika. Nihče ne bo rekel sam, da res potrebuje denar. Kandidatov je v resnici veliko," pravi član KŠOPP-a in organizator Primož Petohleb. S kulturnim večerom kvalitetnih glasbenih študentskih zasedb, ki so poskrbele za pester repertoar, je domači klub študentov napravil odločen korak k svojemu cilju in uresničevanju poslanstva.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: arhiv KŠOPP.

V Kočah so ustvarjali ...

Pod okriljem Kulturno športnega društva Koče so 21. februarja v društvenih prostorih, v »Klubu«, pripravili ustvarjalno delavnico na najmlajše.

Z željo, da bi razveselili mamice in presenetili tudi vse ostale žene v vasi, so na delavnico povabili vse otroke, stare od šest do devet let, in otroke »po duši«. V svet ustvarjanja jih je popeljala domačinka Anita Milavec. V sobotnem dopoldnevu so iz modelirne mase oblikovali lične magnetke v obliki cveta, jih porisali in pobarvali, na hrbtno stran pa pritrdili še priložnostno posvetilo. S prisrčnimi darilci so na praznični dan 8. marca obdarovali kar 118 mamic, babic, tet in prijateljic v vasi, ki jim je drobna otroška pozornost polepšala dan.

Sicer je to mlado društvo, ki deluje od leta 2009, v teh zadnjih zimskih tednih aktivno tudi na drugih področjih. Za svoje člane so v Postojni zadnjo februarsko soboto organizirali drsanje, v polnem teku je dobro obiskan začetni tečaj družabnih plesov, ki ga vodita Tjaša Lutar Kafol in Martin Lenarčič, sredi marca pa so pripravili potopisno predavanje o grškem otoku Kreta.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Tine Vekar.

Poročilo o skladnosti pitne vode v letu 2014 za vodovodna sistema Postojna – Pivka in Suhorje (v upravljanju javnega podjetja Kovod Postojna, d. o. o.)

Poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06 in 25/09 – v nadaljevanju pravilnikom), ki v 34. členu določa, da mora upravljavec vodovodnega sistema najmanj enkrat letno obvestiti uporabnike o skladnosti pitne vode, ugotovljene v okviru notranjega nadzora.

Poročilo zajema dva vodovodna sistema, ki sta v upravljanju javnega podjetja KOVOD Postojna, d. o. o. in zagotavljata oskrbo s pitno vodo na območju občin Postojna in Pivka: **Vodovodni sistem Postojna – Pivka z naslednjimi oskrbovalnimi območji: Osrednji del Postojna - Pivka, Planina, Strane - Hruševje – Šmihel. Vodovodni sistem Suhorje (oskrbovalno območje Suhorje – vodovod Ilirska Bistrica).** Vsa zajeta voda za oskrbo s pitno vodo je površinskega tipa ali z vplivom površja.

Tabela št. 1: Osnovni podatki za leto 2014 po oskrbovalnih območjih

Ime oskrbovalnega območja (OO)	Število uporabnikov	Distribucija pitne vode (m^3/leto)	Priprava pitne vode	Dezinfekcijsko sredstvo
OO Osrednji del VS Postojna-Pivka	19.081	2.330.731	koagulacija, flokulacija,sedimentacija, filtriranje (hitri peščeni filtri)	UV in plinski klor
OO Strane-Hruševje-Šmihel	1.691	274.915	Iz Malnov: koagulacija,flokulacija, sedimentacija, filtriranje (hitri peščeni filtri) Nanoški viri: brez	Iz Malnov: UV in plinski klor Nanoški viri: natrijev hipoklorit (Strane), plinski klor (Šmihel)
OO Planina	855	54.484	Koagulacija, Filtracija	UV in Natrijev hipoklorit
OO Suhorje	64	5.498	Mikrofiltracija	Plinski klor

Nadzor nad skladnostjo parametrov pitne vode s pravilnikom je dvojni - monitoring pitne vode ter, skladno s 10. členom pravilnika, notranji nadzor pitne vode, ki ga je opravljal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Notranji nadzor je vzpostavljen na osnovah HACCP sistema (Hazard Analysis Critical Control Point oz. Analiza tveganja kritičnih kontrolnih točk), ki omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih agensov, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi, izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavljanje stalnega nadzora na tistih mestih (kritičnih kontrolnih točkah) v oskrbi s pitno vodo.

Tabela št. 2: Monitoring pitne vode leta 2014 po oskrbovalnih območjih in vodovodih

Ime oskrbovalnega območja (OO)	Št. rednih preskusov	Neskladni redni	Št. občasnih preskusov	Neskladni občasni
OO Osrednji del	15	0	2	0
OO Strane-Hruševje-Šmihel	4	0	1	0
OO Planina	4	0	1	0
OO Suhorje	2	0	0	0

V okviru monitoringa pitne vode je bilo opravljeno na VS Postojna – Pivka in VS Suhorje skupno 29 vzorčenj za mikrobiološke in kemijske preskuse.

Tabela 3: Notranji nadzor pitne vode leta 2014 po oskrbovalnih območjih

Ime oskrbovalnega območja (OO)	Št. rednih preskusov	Neskladni redni	Št. občasnih preskusov	Neskladni občasni
OO Osrednji del VS Postojna-Pivka	161	7	7	1
OO Strane-Hruševje-Šmihel	17	1	5	1
OO Planina	39	2	5	1
OO Suhorje	6	1	2	0

V okviru notranjega nadzora pitne vode je bilo opravljeno skupno 242 vzorčenj in sicer 168 vzorčenj za mikrobiološke preskuse ter 74 vzorčenj za fizikalno-kemijske preskuse. Za OO Osrednji del VS Postojna-Pivka je bilo 10 vzorcev neskladnih s pravilnikom o pitni vodi. V 6 primerih je šlo za mikrobiološko neskladnost v hišnem omrežju zaradi prisotnosti koliformnih bakterij in preseženega števila kolonij pri 37°C, v 3 primerih na vodovodnem omrežju zaradi prisotnosti parazitov (Cryptosporidium spp. in Giardia spp.) ter Clostridium perfringensa, v 1 primeru pa za prisotnost koliformnih bakterij na hidrantu. V 1 primeru je šlo za fizikalno-kemijsko neskladnost (povečana motnost v hišnem omrežju).

V OO Planina je bilo opravljenih skupaj 44 vzorčenj, od tega 28 mikrobioloških ter 16 fizikalno – kemijskih. V 1 primeru je šlo za mikrobiološko onesnaženost na omrežju zaradi prisotnosti parazitov (Cryptosporidium spp. in Giardia spp.), v enem primeru pa zaradi prisotnosti enterokokov in Clostridium perfringensa. 1 vzorec je bil neskladen v hišnem omrežju zaradi neprimernih organoleptičnih lastnosti.

Na OO Suhorje je bilo opravljenih 8 vzorčenj, v 1 primeru je šlo za fizikalno-kemijsko neskladnost (povečana motnost vode v hišnem omrežju).

Na vodovodnem sistemu Postojna – Pivka je v letu 2014 bilo potrebno vodo prekuhavati dvakrat in sicer; na oskrbovalnem območju Osrednji del VS Postojna – Pivka v mesecu februarju zaradi žledu oziroma izpada električne energije ter posledično izpada priprave pitne vode ter poplave v črpališču ter v mesecu novembru zaradi obilnih padavin ter posledično velike onesnaženosti (motnosti) izvira. Enkrat je bilo tudi potrebno vodo preventivno prekuhavati v naseljih Kal, Neverke, Stara Sušica, Dolnja in Gornja Košana ter Volče, Čepno in Buje.

Prav tako je bilo potrebno vodo dvakrat prekuhavati na oskrbovalnem območju Planina zaradi izpada priprave vode ter poplav, s tem da je zaradi poplav prekuhavanje za omenjeno območje trajalo nekoliko dlje. V naselju Suhorje, ki je vezan na vodovodni sistem v Ilirski Bistrici, je bilo potrebno vodo za prehrambne namene preventivo prekuhavati v mesecu januarju, avgust, oktobru in novembru, skupaj 79 dni. Vzrok za uvedbo ukrepa prekuhavanja pa je bila povečana motnost zaradi obilnih padavin.

Iz rezultatov analiz je mogoče povzeti, da je priprava pitne vode zadovoljiva, vendar pa je zaradi velikega vpliva okolja na sam vodni vir nujno potrebno modernizirati vodarno s sodobnimi tehnološkimi postopki priprave vode – ultrafiltracijo (UF). V ta namen je bil že leta 2013 pripravljen projekt obnove vodovodnega sistema ter nadgradnje vodarne, pridobljena so bila tudi vsa potrebna gradbena dovoljenja, izbrani so tudi izvajalci. Projekt čaka na del sredstev, ki jih mora zagotoviti država.

Ker ima vodni vir Malni veliko vplivno območje, je potrebno tudi zmanjšati obremenjevanje tega območja z omejitvami v ustreznih predpisih in informiranjem prebivalcev o posledicah neodgovornega onesnaževanja okolja, hkrati pa je potrebno tudi iskati rezervne vodne vire, ki niso podvrženi vplivom onesnaženja, vključno z vadiščem Poček, - s tem namenom se je z Inštitutom za raziskovanje Krasa ter Občino Postojna in Občino Pivka pristopilo k skupnemu projektu iskanja novega vodnega vira, ki bo delno financiran tudi z evropski sredstvi.

Vse informacije lahko dobite na spletni strani www.kovodpostojna.si, na sedežu podjetja v Postojni (tel. št.: 05 700 07 80) in po elektronski pošti: info@kovodpostojna.si.

v. d. direktor David Penko

KOVOD
Vodovod in kanalizacija Postojna

DEJANJA ZA PRIHODNOST

Socialni demokrati v postojnski občini imamo dolgo tradicijo obstoja. Naše delovanje sega v začetek nastanka samostojne države, ko smo se pojavili pod imenom Združena lista socialnih demokratov.

Od samega začetka povezujemo širok nabor strokovnjakov s posameznih področij in posameznikov, ki jim je skupna ideja ohranjanja socialne države. Socialna država pa ne pomeni zgolj ureditve na državni ravni, ampak za nas pomeni predvsem udejanjanje na lokalni ravni. Naša prioriteta je delovanje v lokalni skupnosti in pri tem uporabiti široko mrežo članstva, ki sega od vaških in krajevnih skupnosti preko občinskih svetov, državnega zbora in državnega sveta do ministrstev in vlade ter evropskega parlamenta. Zmotno je razmišljanje, da stranka funkcionira zgolj od zgoraj navzdol. S svojim delom in rezultati dokazujemo ravno nasprotno. Smo aktivni tvorci politike na vseh ravneh. Naše glavne usmeritve podpirajo razvoj gospodarstva, turizma in kmetijstva na osnovi sonaravnega razvoja in ekološke ozaveščenosti. Znotraj stranke deluje tudi Okoljski in podeželski forum, katerega soustanoviteljica je Zveza ekoloških gibanj Slovenije. Prihodnost vidimo v razvoju socialnega podjetništva in projektov, ki temeljijo na razvoju človeških potencialov za katere so na razpolago znatna finančna sredstva v okviru evropske finančne perspektive 2014 - 2020. Naše delovanje na lokalni ravni poteka po naslednjem principu: pogovor, zastavitev cilja in izvedba oziroma uresničenje zastavljenega. Med bolj odmevnimi naj vam navedem dva primera.

Med obiskom kmetijskega ministra mag. Dejana Židana na naši okrogli mizi, se je med pogovorom s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo v Postojni izpostavil problem izvajanja praktičnega pouka. Lastnih gozdov niso imeli. Zastavili smo si cilj, da šola pridobi učne gozdove. Ministrstvo za kmetijstvo in občinska organizacija SD smo v sodelovanju s SGLŠ našli rešitev. Šola je po spremembi zakona dobila gozd v dolgoročni brezplačni najem.

Postojnski nogometni klub potrebuje stadion za igranje ligaških tekem, ker je obstoječi v športnem parku po pravilih NZS premajhen. Idejo o pridobitvi te športne površine smo prvič javno predstavili na okrogli mizi s takratno obrambno ministrico dr. Ljubico Jelušič. V bližnji prihodnosti bo občina pridobila v souporabo nogometni stadion v postojnski vojašnici.

7. aprila 2015 nas bo v Postojni obiskala ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak. Predstavili ji bomo delo v zavodih vezanih na resorno ministrstvo, ter zastavili nekaj vprašanj v zvezi z delovanjem le teh. Ob zaključku obiska, pa se nam lahko pridružite, ko bomo položili venec na vojaškem pokopališču Kazarje in se pogovorili o ureditvi pokopališča. Bralce teh vrstic vabimo k aktivnemu sodelovanju v okviru stranke ali Okoljskega in podeželskega foruma. Dobrodošla so vaša razmišljanja, pobude, dobra volja, predvsem pa pogovori o prihodnjem razvoju občine in širše regije. Verjamemo v učinkovitost povezovanja in skupnega dela.

Dosegljivi smo na telefonski številki: 040 741 251 Goran Blaško, e-pošti: oosd-postojna@gmail.com, Facebook-u: OO SD Postojna ali po klasični pošti: ObO SD Postojna, Ljubljanska cesta 11, 6230 Postojna.

Goran Blaško, predsednik ObO SD Postojna

USTVARJALNI NATEČAJ ZA OTROKE IN MLADINO

MUZEJ KARST KRASA MUSEUM

Ob otvoritvi nove razstave Muzej krasa v Notranjskem muzeju Postojna vas muzej skupaj z Občino Postojna vabi na ustvarjalni natečaj za otroke in mladino.

Letos se posvečamo zgodbam, ki dajejo pomen Postojni in Sloveniji. Zgodbe, ki razvnemajo otroško domišljijo, nas seznanjajo s kulturno dediščino in otrokom ponujajo alternativo preživljanja prostega časa s knjigo in drugimi mediji.

Muzej krasa: zgodbarjenje in bajkanje

Vašo ustvarjalnaost boste črpali na podlagi treh zgodb junakov: Erazma Predjamskega, Pastirčka Jakoba in Martina Krpana.

Zgodba vas bo pripeljala do literarnega, umetniškega, fotografskega ali multimedijskega izdelka, ki bo objavljen na spletni strani nove razstave Muzej krasa - **www.muzejkrasa.si**. Na spletni strani bo potekalo spletno glasovanje za najboljši izdelek, zmagovalni izdelki pa bodo nagrajeni ter razstavljeni v okviru razstave Muzej krasa.

K natečaju vabimo predšolske otroke, osnovnošolce in srednješolce ter vse vzgojno-izobraževalne ustanove v Sloveniji. Na natečaj se lahko prijavi celoten razred šole z enim izdelkom ali posamezniki. Izdelki so lahko izraženi v literarni, likovni fotografski ali multimedijski umetnosti. Učitelji/ce, vzgojitelji/ce, profesorji/ice, starši ali posamezniki nam lahko pošljejo vse umetniške izdelke, ki ste jih ustvarili. Poleg izdelka potrebujemo še ostale podatke: ime in priimek udeleženca, starost, naslov, kratek opis izdelka ter ime in priimek mentorja.

Izdelke je potrebno zbrati in poslati najkasneje do 15. aprila 2015 na naslov: Muzej krasa, Kolodvorska cesta 3, 6230 Postojna, s pripisom Ustvarjalni natečaj.

Podrobnejši pogoji javnega natečaja so objavljeni na: **www.muzejkrasa.si** ali **www.postojna.si**.

KARATE KLUB POSTOJNA

Vpis novih članov v **ponedeljek**, **četrtek** in **petek** ob 18. uri v telovadnici osnovne šole Antona Globočnika

komus

POGREBNE STORITVE

Pogrebne storitve

V težkih trenutkih žalovanja, ob izgubi bližnjega, Vam nudimo pomoč ter postorimo vse, da se lahko dostojno in v miru poslovite od svojih najdražjih.

Cvetličarstvo

Ob izgubi bližnjega Vam nudimo bogato izbiro žalnih vencev, ikeban, šopkov in drugih žalnih aranžmajev.

*Ob naročilu pogrebnih storitev Vam na vse žalne aranžmaje nudimo **25 % popusta**, ter možnost **obročnega plačila** pogrebnih stroškov. Ponudba velja v letu 2015.*

*Dežurna telefonska številka (24 h): **041 377 294***
Komus d.o.o. Postojna - uprava: 05 726 55 47
E-pošta: komus@komus-po.si

25 marec 2015 — sreda ob 16.30 — v kuhinji Dijaškega doma SGLŠ Postojna

»Kuhajmo s Slavico« Priprava velikonočnih jedi in raznih namazov.

Obvezne prijave v na številko: 05 / 721 12 80

25 marec 2015 — sreda ob 18.00 — Kulturni dom Postojna

PLESNA PRIREDITEV ZA MATERINSKI DAN

Vstop prost!

Plesni klub Urška Postojna

26 marec 2015 — četrtek dopoldan — Kulturni dom Postojna

OBMOČNO

SREČANJE OTROŠKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

JSKD OI Postojna

26 marec 2015 — četrtek ob 18.00 — dvorana Glasbene šole Postojna

KONCERT PRVONAGRAJENCEV DRŽAVNEGA TEKMOVANJA MLADIH GLASBENIKOV TEMSIG

Glasbena šola Postojna

30 marec 2015 — ponedeljek ob 18.00 — Kulturni dom Postojna

ODMEVI IZ PRAHU – plesno-glasbena predstava

avtorstvo in izvedba: **Tamara Polanc**
glasba: **Johann Sebastian Bach, Ludwig van Beethoven, Frédéric-François Chopin, Wolfgang Amadeus Mozart**
oblikovanje luči: **Silvo Čuk**
kostumografija: **Sara Smrajc Žindarčič**
fotografija: **Lene Lekše**
Vstopnina 3 EUR

Prodajna mesta: Občina Postojna v času uradnih ur, v turistični agenciji **Kompas Postojna**, bencinski servisi **PETROL**, uro pred predstavo v Galeriji na vogalu, poleg vhoda v Kulturni dom Postojna, spletna prodaja: mojekarte.si info: tel.: 05 7280-700

5 april 2015 — nedelja ob 11.00 — Župnišče v Studenem

VELIKONOČNI OBIČAJI V PUDGURI NEKOČ IN DANES

Turistično društvo Pudgura in ŽPS Studeno

7 april 2015 — torek ob 19.30 — Kulturni dom Postojna

ČISTA NORIŠNICA KOMEDIJA (samo za abonma)

Režiser: Jaša Jamnik
Igrajo: Boris Cavazza, Gojmir Lešnjak – Gojc, Maša Derganc, Bernarda Oman, Primož Ekart, Damir Leventić
Produkcija: Špas teater

7 april 2015 — torek ob 15.00 - 16.00 — Jezikovna šola Athena

DELAVNICA ITALIJANSKEGA JEZIKA ZA OSNOVNOŠOLCE

Vstop prost!

Otroci se bodo na prijeten in zabaven način naučili nekaterih italijanskih besed in spoznali, kako se učimo na naši jezikovni šoli. Delavnica je namenjena popolnim začetnikom. Prijave na tel. št. 040 462 603 (Flora Otoničar) Delavnica je brezplačna.

7 april 2015 — torek ob 19.00 — dvorana Glasbene šole Postojna

KLAVIRSKI RECITAL

Vstop prost!

dijakov Umetniške gimnazije Koper (učenci klavirja iz razreda prof. Denysa Masliuka)

Glasbena šola Postojna

9 april 2015 — četrtek ob 17.00 - 18.00 — Jezikovna šola Athena

DELAVNICA FRANCOSKEGA JEZIKA ZA OSNOVNOŠOLCE

Vstop prost!

Otroci se bodo na prijeten in zabaven način naučili nekaterih francoskih besed in spoznali, kako se učimo na naši jezikovni šoli. Delavnica je namenjena popolnim začetnikom. Prijave na tel. št. 040 462 603 (Flora Otoničar) Delavnica je brezplačna.

9 april 2015 — četrtek ob 17.30 — Kulturni dom Postojna

INDIJANSKA PRAVLJICA Z INDIJANKO TISO IN ČRNIM SOKOLOM

Produkcija: Zavod Enostavno Prijateljlvstopnina za izven 6 EUR; Otroci do dveh let starosti imajo prost vstop!

Prodajna mesta: Občina Postojna v času uradnih ur, v turistični agenciji **Kompas Postojna**, bencinski servisi **PETROL**, uro pred predstavo v Galeriji na vogalu, poleg vhoda v Kulturni dom Postojna, spletna prodaja: mojekarte.si info: tel.: 05 7280-700

10 april 2015 — petek ob 20.00 — Kulturni dom Slavina

KONCERT SEKSTETA SONČEK

(pred odhodom na turnejo v Argentino)

Kulturno društvo Slavina

10 april 2015 — petek ob 20.00 — Kulturni dom Postojna

KONCERT MEF IN NARODNOOSVOBODILNI BEND

ter predstavitev nove zgoščenke »Najboljša leta« Mef - kitara, vokal; Akustični NOB:, Armando Šturman – kitara, Gorast Radojević - bas, harmonika; Električni NOB: Duilio Peroša – kitara, Igor Korenika – bas, Masti Kozlovič – bobni; Deseti brat: Električni NOB + Zoran Mlekuž – kitara; Vsi smo NOB: vsi doslej našteti + Jadran Ferjančič – klaviature; Andrea Flego – kitara
Vstopnina v predprodaji 10 EUR ; na dan koncerta 12 EUR

Prodajna mesta: Občina Postojna v času uradnih ur, v turistični agenciji **Kompas Postojna**, bencinski servisi **PETROL**, uro pred predstavo v Galeriji na vogalu, poleg vhoda v Kulturni dom Postojna, spletna prodaja: mojekarte.si info: tel.: 05 7280-700

11 april 2015 — sobota ob 20.00 — Kulturni dom Postojna

JEAN-MARIE CHEVRET

»V DRUGO GRE RADO«

GLEDALIŠKA PREDSTAVA

Nastopajo: Zdenka Kanoni, Franci Petkovšek, Maja Batagelj, Cilka Blažon
Produkcija: Gledališka skupina Ščuka
Planina **Vstopnina 5 EUR in 3 EUR.**

14 april 2015 — torek ob 15.00 - 16.00 — Jezikovna šola Athena

DELAVNICA NEMŠKEGA JEZIKA ZA OSNOVNOŠOLCE

Vstop prost!

Otroci se bodo na prijeten in zabaven način naučili nekaterih nemških besed in spoznali, kako se učimo na naši jezikovni šoli. Delavnica je namenjena popolnim začetnikom. Prijave na tel. št. 040 462 603 (Flora Otoničar) Delavnica je brezplačna.

16 april 2015 — četrtek ob 18.00 — dvorana Glasbene šole Postojna

KLAVIRSKI RECITAL URBANA STANIČA

Glasbena šola Postojna

SPREMLJAJTE:

Spored dogodkov Mladinskega centra Postojna, na **http://www.mcp.si/program**
Mladinski center Postojna
Vilharjeva ulica 14, Postojna

16 april 2015 — četrtek ob 18.00 — Kulturni dom Postojna

PRIREDITEV ZA KRVODAJALCE

RKS-OZ Postojna-Pivka pod pokroviteljstvom občin Postojna in Pivka

18 april 2015 — sobota ob 20.00 — Kulturni dom Slavina

SLAVNOSTNI KONCERT

ob 10. obletnici Vokalne skupine Slavna z zborovodkinjo Jelko Bajec in gosti

23 april 2015 — četrtek ob 19.00 — Kozolec toplar Belsko

PRVI ČETRTKOV VEČER POD KOZOLCEM

Počastitev občinskega praznika in javna predstavitev nove replike jambora

Turistično društvo Pudgura

23 april 2015 — četrtek ob 20.00 — Kulturni dom Postojna

OSREDNJA PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE POSTOJNA,TER PRAZNOVANJE 70 OBLETNICE OSVOBODITVE POSTOJNE

Občina Postojna

26 april 2015 — nedelja ob 19.00 — dvorana Glasbene šole Postojna

10 ODTENKOV ELUMA

Koncert ob 10.obletnici Vokalne skupine Elumv Vstop prost!

Kulturno društvo Elum

TERAPEVTSKA SKUPINA ZA ODRASLE OTROKE ALKOHOLIKOV V POSTOJNI

Terapija bo potekala vsak drugi ponedeljek, med 17. in 19. uro. Obvezne prednhodne prijave na **031 371 143 ali info@odnos.org** Skupino vodi Nada Trtnik, specialistka zakonske in družinske terapije. Psihoterapije so za finančno šibkejše občane občine Postojna sofinancirane s strani Občine Postojna.

PSIHOTERAPEVTSKA POMOČ ZA POSAMEZNIKE, PARE IN DRUŽINE V STISKI

Prijava na: Terapevtski inštitut – odnos, Prečna ulica 2
tel.: 031 371 143, info@odnos.org
Skupino vodi Nada Trtnik, specialistka zakonske in družinske terapije. Psihoterapije so za finančno šibkejše občane občine Postojna sofinancirane s strani Občine Postojna.

ZAČETNI TEČAJ ŠIVANJA IN KROJENJA

30-urni tečaj bo potekal enkrat tedensko v popoldanskem času. Udeleženci bodo pridobili dovolj znanja in izkušenj, da bodo lahko samostojno šivali tudi doma, obenem pa bo po tečaju njihova garderoba bogatejša za tri nove izdelke. Tečaj bo vodila Mateja Premrl, uni. dipl. inž. obl. tekstilij in oblačil, začne pa se v torek, **14. aprila ob 17. uri.**
(05) 721 12 80

USPOSABLJANJE PO PROGRAMU MASER/MASERKA

80-urni tečaj klasične masaže je primeren za udeležence, ki jih maserstvo zanima zgolj ljubiteljsko ali pa si želijo pridobiti NPK in s tem poklic maserja.
Tečaj bo potekal dvakrat tedensko v popoldanskem času v prostorih Ljudske univerze Postojna in Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna.
(05) 721 12 80

25. marec
24. april
2015

KAM DANES

vodnik dogajanja v občini Postojna

Pridržujemo si pravico do spremembe programa zaradi okoliščin, na katere nimamo vpliva. Dodatne informacije vam nudimo na Občini Postojna. Priporočamo, da program prireditev spremljate na **www.postojna.si**.

Zaščita eksponatov zbirke starega orodja in naprav v kozolcu toplarju v Belskem.

Kjer je volja, je pot

Vrata Regionalne razvojne agencije Zeleni kras niso odprta le podjetnikom in kmetom, ki tam iščejo informacije in pomoč, ampak tudi društvom. Med drugim so nanje »potrkali« Športno, kulturno in turistično društvo Erazem Predjamski, turistično društvo Pudgura in Agrarna skupnost Hruševje. Pomagali so jim pri pripravi projektov, prijavah na razpise in njihovem izvajanju.

Marko Hočevar, predsednik Agrarne skupnosti Hruševje, pravi, da jim je RRA Zeleni kras (takrat še RRA Notranjsko-kraške regije) pripravil projekt obnove kala, ki je pomemben del kulturne in naravne dediščine krajine. Prijavili so ga na razpis LAS Društva za razvoj podežlja med Snežnikom in Nanosom. »Res so nam zelo pomagali in tudi pozneje so nas usmerjali, kako naprej.« Dodaja pa, da so morali za uspešno izvedbo kar nekaj dela vložiti tudi sami.

Bogdan Premrl iz Športnega, kulturnega in turističnega društva Erazem Predjamski pove, da so prav na RRA izvedeli za sredstva v evropskem programu Leonardo da Vinci VETPRO, zato so jih zaprosili tudi za pripravo, vodenje in izvedbo projekta. S pridobljenimi sredstvi so se udeležili strokovne ekskurzije na Češkem in se spoznali z dobrimi praksami sodelovanja med upravniki kulturne dediščine gradov in ponudbo okoliških prebivalcev. Danes njihovo društvo ni več tako dejavno, ugotavlja, a dodaja, da delo nadaljuje Turistično društvo Kašča, ki z informacijsko točko, prireditvami in z načrti za prodajo domačih izdelkov prebivalce vse bolj vključuje v snovanje turistične ponudbe Predjamskega gradu. Projekt je prejel nacionalno priznanje jabolko kakovosti, namenjeno najboljšim zaključenim projektom v programu Vseživljenjsko učenje.

Turističnemu društvu Pudgura je RRA prav tako pomagal pri prijavi in projekta za razpis in s pripravo finančnega in vsebinskega poročila. Z njim so zaščitili zbirko starega orodja in naprav v kozolcu toplarju v Belskem in predstavili življenje kmeta na tem območju v preteklosti. »Za naše društvo je bil to prvi projekt in brez ustrezne strokovne pomoči pri vodenju bi ga zelo težko izpeljali, ugotavlja predsednica društva Vida Požar. »Težava pri razpisih je v tem, da je potrebno projekt vnaprej v celoti pokriti z lastnimi sredstvi, teh pa imajo društva še za svoje delovanje zelo malo. Nam je pri tem priskočila na pomoč Občina Postojna, ki je v obnovo zbirke na kozolcu vložila tudi 15 odstotkov lastnih sredstev. Na tak način smo skupaj: člani društva z ogromno urami prostovoljnega dela, Občina Postojna s finančno podporo, RRA in posamezniki s strokovno pomočjo uspeli projekt dokončati.«

Martina Erjavec iz RRA Zeleni kras, nam je povedala, da so veseli podobnih pobud društev in lahko pri pripravi projektov, pridobivanju sredstev in izvedbi skupaj z njimi prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja v našem prostoru.

Urša Blejc, Fotografija (Foto TD Pudgura)

Zelenikras

OPOMBA: Regionalna razvojna agencija (RRA) Notranjsko-kraške regije se je zaradi spremembe imena regije z novim letom preimenovala v RRA Zeleni kras.

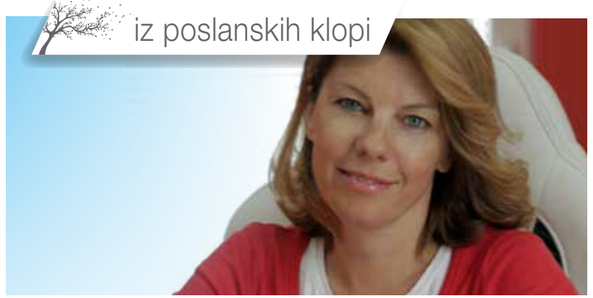

O čem pisati v mesecu marcu? Politični parket pretresajo stalne afere in težave, Slovenija pa je srečna zaradi izjemnih uspehov naših športnikov. Marec je mesec, ko je prav gotovo potrebno pisati o ženskah. Praznovali smo 8. marec, dan žena, in kmalu bomo 25. marec, materinski dan. Pa drži, da se vloga žensk v družbi krepi? Ali drži rek, da ženska podpira tri vogale hiše? V Sloveniji prav gotovo! Zgodovina boja za pravice žensk je dolga, še vedno pa bo potrebno storiti kakšen korak naprej. Ženske sicer znamo kuhati, zmoremo pa še veliko več. Ženske smo danes izobražene, aktivne, ozaveščene in sposobne. Pomembno je, da se zavedamo, da lahko dosežemo vse, kar si zares želimo. Slovenija je dosegla napredek na področju enakosti spolov ter krepitve vloge in moči žensk ter deklic. Volilna zakonodaja in obvezne kvote so tudi prinesle rezultate. Zastopanost žensk na vseh ravneh političnega odločanja je večja kot kdajkoli. Z ratifikacijo Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima je Slovenija pristopila tudi k nadaljnjim zavezam za odpravo vseh oblik nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Morda delamo majhne korake, vendar vztrajne. **Vse naše sanje se lahko uresničijo, če imamo dovolj poguma, da jim sledimo. (W. Disney)**

Ob tej priložnosti želim vsem ženskam, da bi na vseh področjih življenja dosegle vse tisto, kar si želijo, in izkoristile vse svoje potenciale.

Erika Dekleva, poslanka v DZ RS

Na koncertu, posvečenem skladatelju Alojzu Srebotnjaku, sta se prepletali ljudska in umetna glasba.

Koncertni večer v poklon Alojzu Srebotnjaku

Prvi četrtek v marcu je v Kulturnem domu Postojna izzvenel tradicionalni koncert v spomin skladatelju Alojzu Srebotnjaku. Violinist Zdravko Pleše in pianist Denys Masliuk sta večer posvetila pomembnemu delu skladateljevega opusa skladb za violino in klavir. Gost koncerta je bila tudi Folklorna skupina Val Piran, ki je nekaj slovenskih ljudskih plesov odplesala v originalni postavitvi.

Letos bo minilo pet let, kar je zastalo skladateljsko pero **Alojza Srebotnjaka**, po koreninah in srcu Postojnčana in častnega občana, po glasbenem opusu pa velikega svetovljana, ki je del svoje bogate ustvarjalnosti namenil Slovenskim ljudskim plesom. Zbirka sedmih Slovenskih ljudskih plesov za violino in klavir je nastala leta 1982. V teh miniaturah je uporabil ljudske napeve iz sedmih slovenskih pokrajin in jih sodobno harmonsko ritmično predelal. Pri nekaterih plesih je uporabil tudi več različnih napevov oziroma plesov, jih spretno združil in ustvaril zanimive in barvite skladbe. Ljudske skladbe je Srebotnjak tudi orkestriral. Koncert, na katerem sta se druga drugi v navdih prepletali ljudska in umetna glasba, je slikovito dopolnjevala Folklorna skupina Val Piran z dolgoletno in uspešno tradicijo.

Priznani violinist Zdravko Pleše se je s Srebotnjakovo glasbo srečal že v srednješolskih letih in se v času študija na Dunaju in tudi kasneje k njej venomer vračal; navduševale so ga predvsem sonatine. Del prve in drugo smo slišali tudi na tem koncertu. Tako se je porodila tudi ideja, da bi zbral vsa dela, ki jih je Srebotnjak napisal za violino in klavir. K sodelovanju je povabil odličnega ukrajinskega pianista Denysa Masliuka, ki sicer koncertira in poučuje na Umetniški gimnaziji v Kopru. Skupaj sta posnela zgoščenko, ki predstavlja nov dragocen zbir zvočnega zapisa Srebotnjakove glasbe, pravzaprav celoten opus. Na ovitku plošče je podoba skladatelja, ki ga je na platno leta 1982 naslikal akademski umetnik Erik Lovko.

Koncertnega večera sta se udeležila tudi skladateljeva soproga Dubravka Tomšič Srebotnjak in sin Marin Srebotnjak, ki nad celotnim glasbenim dogodkom nista skrivala navdušenja.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Mepz Postojna se je domačemu občinstvu predstavil pred tekmovanjem v Budimpešti.

Koncertni U3nek z Gallino

V Glasbeni šoli Postojna je sredi marca izzvenel koncert Mešanega pevskega zbora Postojna in gostujoče Vokalne skupine Gallina. To je bil prvi od treh koncertov z gosti, ki ga je Mepz Postojna organiziral pod skupnim imenom U3nek.

Večer je napolnila doživeto izbrušena zborovska pesem iz širokega repertoarja glasbene literature domačih in tujih skladb. Mepz Postojna pod umetniškim vodstvom Mirka Ferlana je za kvaliteto svojega nastopa vnovič požel glasen aplavz.

Vokalna skupina Gallina, ki jo sestavlja kvartet mladih ženskih glasov pod vodstvom Ane Erčulj, je poslušalce očarala s svojim do potankosti ubranim petjem in pestrim programom. Tudi njih so navdušeni obiskovalci nagradili z dolgimi aplavzi. V petih letih delovanja je skupina namreč požela kar nekaj visokih nagrad in priznanj doma in na tujem.

Koncertni večer je bil za vse nastopajoče pravzaprav nekakšna generalka in priprava za udeležbo na bližnjih tekmovanjih. Mepz Postojna odhaja konec marca namreč na mednarodno zborovsko tekmovanje v Budimpešto, Vokalna skupina Gallina pa v Maribor, kjer bo aprila mednarodno zborovsko tekmovanje Gallus.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladis Torresan.

Postojnska godba 1808 z dirigentom Vidom Pupisom poslušalcev ni pustila ravnodušnih.

S postojnsko godbo v pomlad

Postojnski godbeniki so se z veseljem odzvali povabilu Krajevne skupnosti Razdrto. V soboto, 7. marca, so v tamkajšnji večnamenski dvorani domačinom in številnim gostom pričarali večer, poln odlično odigranih melodij in prijetnega druženja. Predstavili so se z izbranim, skorajda v celoti novim programom predvsem tujih avtorjev.

V prvem delu koncerta so z nekaj skladbami najprej nastopile posamezne komorne skupine: sekcija klarinetov z dirigentom Vidom Pupisom na čelu, kvartet flavt in trio tolkal. V nadaljevanju so oder zasedli godbeniki v skorajda popolni sestavi (godba, ki je sicer že krepak »dvestoletnik, šteje 45 članov) in navdušili polno dvorano obiskovalcev. Kot solista sta se v dveh skladbah predstavila flavtistka Ana Valič in trobentač Vid Trebše.

Publika v dvorani glasbenikom tudi tokrat ni dovolila skleniti koncerta brez dveh dodatkov; po bučnem aplavzu so zaigrali še skladbi »Čas počitnic« in »Pozdravljena, Slovenija«. Godbeniki upajo, da so z večerom, ki so ga poimenovali »Z godbo v pomlad«, morda navdušili kakšnega mladega Razdrčana, da se jim pridruži. Za prijeten večer se je godbenikom in občinstvu v dvorani zahvalil predsednik KS Razdrto Boštjan Blažek.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Toni Jerič.

Prepričljiv nastop vseh štirih igralcev je občinstvo, ki je napolnilo kulturni dom, nagradilo z bučnim aplavzom.

Bučen aplavz za »V drugo gre rado«

V soboto, 14. marca, je v Kulturnem domu Planina domača Gledališka skupina Ščuka premierno uprizorila komedijo francoskega avtorja Jean-Marie Chevreta »V drugo gre rado«.

Planinski igralci so igro priredili in jo iz francoskega prestavili v slovensko okolje. V igri spoznamo par na pragu tretjega življenjskega obdobja; žena, »abrahamovka« Olivija (upodobila jo je Zdenka Kanoni), se odloči za vrnitev k svoji prvi ljubezni, gledališču. Olivija se je v mladosti zaradi ljubezni do moža, zdaj že upokojenega profesorja zgodovine Stanislava Trdine (Franci Petkovšek), odpovedala karieri gledališke igralke. V zrelih letih sta se odločila, da zapustita Ljubljano, se preselita v Tomaj in jesen življenja preživita v mirnem kraškem okolju. Tako vsaj misli Stanislav, Oliviji pa selitev ne diši in vse sile usmeri v to, da ostane v Ljubljani. Pri tem ji pomaga svakinja Marija (Maja Batagelj). Skupaj s podnajemnico Trdinovih, študentko igre Dijano (Cilka Blažon), skujejo zaroto. Olivija zaradi spleta naključij na jesen življenja zaigra v gledališču, osvoji občinstvo, a tudi (sprva) razočara moža. Ta, prepričan da ga žena vara, na koncu naposled olajšano le spozna, da je njen novi – stari »ljubimec« gledališče.

Komedijo je režirala Maja Batagelj, za kostume in sceno so poskrbeli člani gledališke skupine, Marinka Blažon in Jože Urbas, tehnika pa je bila v rokah Damjana Korenča.

Člani Gledališke skupine Ščuka so na odru v Planini nastopili tudi dan pozneje, 21. marca so gostovali v Gornjem Logatcu, predstavili pa se bodo še občinstvu na Rakeku (27. marca) in v postojnskem kulturnem domu (11. aprila).

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija Nika Čuk.

Davorin Lenko (levo) in Jernej Štajnrajh.

Literarni večer s Kresnikovim nagrajencem

V Knjižnici Bena Zupančiča Postojna so 12. marca gostili Davorina Lenka, mladega književnika - pisatelja, ki je na slovensko leposlovno sceno zajadral s postmodernističnim romanom Telesa v temi, za katerega je lani prejel nagradi kresnik in Kritiško sito. Literarni večer je povezoval Jernej Štajnrajh.

Pisatelj, pesnik in „muzikofil" Davorin Lenko (1984) je v sproščenem pogovoru spregovoril predvsem o svoji izkušnji pri pisanju romana, kakor tudi sprejemanju njegove erotične postmodernistične pripovedi med širšim bralstvom. Na koncu literarnega večera je Lenko presenetil poslušalstvo in prebral tudi odlomek iz svojega najnovejšega dela v nastajanju ter nekaj svojevrstnih pesmi.

Knjižnica je pripravila tudi malo priložnostno razstavo. Iz svoje domoznanske zbirke predstavlja na oddelku za odrasle ženske – raziskovalke in pričevalke naših krajev in korenin. Z avtoricami različnih knjižnih izdaj vas vabi na potovanje po postojnski in pivški deželi, ki nam odkrivata bogato zgodovino kulturne in naravne dediščine.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna bo aprila praznovala 110. letnico delovanja, ki jo bo obeležila z razstavo in številnimi dogodki. **Zato vas vabi k sodelovanju za izdelavo „Naj knjižne kazalke"**. Izbira velikosti, oblike in materiala je poljubna. Izdelane kazalke pošljite skupaj s svojimi podatki na naslov: Knjižnica Bena Zupančiča Postojna, Trg padlih borcev 5, 6230 Postojna, do ponedeljka, 20. aprila 2015 (s pripisom: kazalka). Vse prispele kazalke bodo na ogled v prostorih knjižnice, tri najizvirnejše bodo nagrajene.

Pivški sekstet Sonček se je pred odhodom v Argentino predstavil v Šmihelu pod Nanosom.

Sončki v Šmihelu pod Nanosom

Kulturni dom krajevne skupnosti Šmihel pod Nanosom je bil po daljšem času spet polno zaseden in občinstvo navdušeno. Vokalna skupina Sonček se je odzvala povabilu in se v petek, 13. marca, v spremenjeni sestavi prvič predstavila z novim repertoarjem.

Kvintet Sonček je le leto mlajši od naše države. V svojem dolgoletnem ustvarjanju je izdal štiri nosilce zvoka in nanizal številne nastope doma in v tujini. Miranu Žitku, Petru Tomšiču, Radu Juriču, Milanu Grilu in umetniškemu vodji Mateju Penku se je pridružil še šesti sončni žarek, prekaljeni pivški baritonist Primož Dekleva. In kvintet Sonček je prerasel v sekstet, ki v tej sestavi pridno vadi zadnje štiri mesece.

Nastop je bil prvi v nizu pripravljalnih nastopov za odhod na tritedensko turnejo 24. marca k našim izseljencem v Argentino.

Večer je bil sestavljen iz dveh delov. Prvi šopek domovinskih pesmi nas je popeljal od Triglava do Prekmurja, po krajšem odmoru pa smo prisluhnili še ljubezenskim besedilom milejših zvokov, med katerimi so izstopale pesmi skladatelja in pisca besedil Rudija Bardorferja. Njegove pesmi so na zgoščenki iz leta 1997 Moje dekle, napisane in prirejene posebej za Sončke.

Program je z lepimi mislimi tkala in povezovala Dragica Gerželj. Po obveznem dodatku so nastopajoči in krajani nazdravili in zadovoljni podaljšali prijeten večer ljudskih in umetnih pesmi.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Furmani so na drugem samostojnem koncertu navdušili številno občinstvo.

Združila jih je moč glasbe

Mladi ansambel Furmani je svoj drugi samostojni koncert naslovil Moč glasbe nas povezuje. Sporočilo Furmanov so potrdili tudi številni gostje, ki so se v soboto, 14. marca, zvrstili na odru kulturnega doma v Orehku in navdušili občinstvo.

Med gosti so prevladovali mladi glasbeniki: ansambel Amateriji iz Rakulika (predstavljamo ga v rubriki Tu živimo), harmonikar Benjamin Škrab z Unca, ki je dokazal, da je ljubezen do glasbe močnejša od vsakodnevnih ovir, tudi od slabovidnosti, in Larisa Mrše s Prestranka, ki je kljub rosnim devetim letom suvereno stopila na oder s svojo harmoniko in razblinila najmanjši dvom o upravičenosti vseh doslej prejetih nagrad. Vokalna ženska skupina »Vanda Križaj« iz Orehka pa nas je v vetrovnem večeru s pesmijo popeljala vse do Dalmacije. Koncert je povezovala Dragana Čolič.

Zvezde večera so bili seveda Jernej, Klemen, Valentina in Kristjan, člani ansambla Furmani, ki so se predstavili z bogatim repertoarjem dalmatinskih, predvsem pa narodnozabavnih skladb.

Brata Jernej in Klemen Opara iz Orehka ter Kristjan Mrše s Prestranka igrajo skupaj od avgusta 2012, v maju 2013 pa se jim je pridružila še pevka, 15-letna Valentina Žnidaršič iz Studenca. Vodja ansambla je 17-letni harmonikar Jernej. Kitari sta v rokah šestnajstletnikov; Kristjan igra ritem kitaro, Klemen pa bas kitaro.

Fantje obiskujejo srednjo šolo, Valentina je še osnovnošolka. Sedež ansambla je v Orehku, na vajah se zbirajo ob koncu tedna. Igrajo predvsem narodnozabavno glasbo in dalmatinske pesmi, v repertoar pa bodo vse bolj vključevali tudi zabavno glasbo. Na koncertu so zaigrali tri od sedmih lastnih narodnozabavnih skladb. Večino skladb je napisal njihov mentor Franci Peternel.

Jernej, ki pooseblja dobro voljo, je pojasnil, da je njihov letošnji cilj izdaja zgoščenke z vsaj desetimi lastnimi skladbami. Čaka jih torej še veliko vaj, veselijo pa se tudi vsakega nastopa. Doslej so se z veseljem odzvali vabilom po celi Sloveniji, vse do Prekmurja, gostovali so že tudi pri zamejskih Slovencih v Italiji.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Učenci hruševske podružnične šole OŠ Miroslava Vilharja so Razdrtcem pričarali prijeten kulturni večer.

Kulturni praznik obeležili tudi na Razdrtem

Prostori, namenjeni kulturnemu in družabnemu udejstvovanju, zaživijo v polni meri šele takrat, ko zidovom vdahnemo življenje, vsebino. Večnamenska dvorana v Razdrtem je letos vse bolj »živa«, saj je po januarski prireditvi sredi februarja gostila odlično obiskan nastop učencev podružnične šole OŠ Miroslava Vilharja iz Hruševja.

Otroci so ob pomoči učiteljic in korepetitorke Saše Crnobrnič pripravili pester program, v katerem so odmevale pesmi, šaljivke in zbadljivke ter poezija slovenskih pesnikov.

Številno občinstvo so navdušili tudi nadobudni glasbeniki, ki pridobivajo znanje v postojnski in sežanski glasbeni šoli. Pred domačim občinstvom je nastopila tudi solistka, šestošolka Nuša Dekleva. Svoj prispevek k pestremu glasbenemu programu sta dodala še dva sestava: otroški pevski zbor z Velikega Ubeljskega pod vodstvom Nine Maver in Zale Stegel ter Dekliška vokalna skupina Ubeljsko, ki jo vodi Melita Stegel.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv šole.

»Kulturnice« je sooblikoval Lovski oktet Javorniki.

»Kulturnice« na Prestranku

V slovo kulturno obarvanemu februarju se je 7. marca na OŠ Prestranek odvila ena od tradicionalnih prireditev pod skupnim imenom »Kulturnice«.

Večer je vodila nit poezije, ki je v besedah Silve Bajc s Prešernovimi verzi povezovala štiri nastopajoče v glasbeno-lirični nastop. Na odru so se zvrstili Lovski oktet Javorniki, katerega glasovi so na začetku ogreli obiskovalce s staro tradicijo moškega petja, nato Vokalna skupina Slavna, kateri je namesto zborovodkinje Jelke Bajec dirigirala njihova korepetitorka Katja Bajec. Z mladostniško noto je repertoar v nadaljevanju pestril Dekliški pevski zbor Mavrica, prav tako pod taktirko Katje namesto Jelke Bajec. Večer, ki je že obeleževal tudi dan žena, je s plesom in glasom harmonike zaključila Folklorna skupina Torbarji.

Dogodek je organiziral Javni sklad RS za kulturne dejavnosti območne izpostave Postojna v sodelovanju z Občino Postojna in Krajevno skupnostjo Prestranek.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Matej Škrlj.

Odprtje fotografske razstave
Jožeta Vrča z naslovom Ni vse tako črno.

Multiscena v Mladinskem centru Postojna

Ob stari porodnišnici, na Vilharjevi ulici v Postojni, v nizki stavbi, odeti v grafite, domuje center kulture, glasbe in umetnosti. Zanj skrbi ekipa dvajsetih mladih prostovoljcev, ki postojnski in okoliški mladini ponuja kar se da pester program: od koncertov, razstav in mednarodnih večerov do tečajev in delavnic, ki se odvijajo večkrat tedensko.

V zadnjih dveh letih se je program Mladinskega centra Postojna močno okrepil. Ne prevladujejo več le koncerti, temveč se odvija vse več dogodkov s področij praktičnega znanja in aktivnega udejstvovanja za mlade. V lanski sezoni so opazno povečali tudi število razstav.

Zaradi raznovrstne narave vseh dogodkov pod okriljem MCP-ja se ustaljeni ekipi večkrat pridružijo tudi zunanji člani. »Želimo, da mladi obiskujejo naše dogodke in se v mladinskem centru tudi udejstvujejo,« pravi predsednica Manja JČ Vesel. Poleg samih dogodkov so vrata mladinskega centra vedno odprta vsem, ki bi morda želeli le partijo namiznega tenisa ali uporabiti cyber kotiček.

Pomembna pridobitev za ekipo MCP-ja in za razvoj njegovega delovanja je bil projekt Evropska prostovoljna služba (z mednarodno kratico EVS), ki ga je MCP dodal svojemu programu na pobudo Regijskega stičišča BOREO. Prek tega projekta se jim v zadnjih treh letih pridružujejo prostovoljci iz tujine, okrepili pa so tudi domači del ekipe z novimi, mladimi obrazi iz Postojne. Ekipa se je pomladila in z novim zagonom so prišle sveže ideje. Poleg lokalnih prostovoljcev delujeta v centru trenutno tudi prostovoljca EVS iz Francije in Turčije, ki živita v Postojni, in sta dnevno vpeta v dogajanje v mladinskem centru. Seveda je cilj projekta tudi to, da prek Evropske prostovoljne službe omogočijo predvsem Postojnčanom prostovoljno delo v tujini.

MCP se tudi sicer prijavlja na različne razpise, tako na občinski kot na državni ravni, saj so to njegovi viri dohodka, da lahko lokalni mladini ponuja kar najbolj obsežen program. Na sporedu se redno vrstijo koncerti, razstave, tečaji, delavnice, mednarodni večeri, komedije, predstavitve knjig in še marsikaj drugega. Zadnja novost med dejavnostmi so četrtkovi filmski večeri, ki se uveljavljajo počasi; še vedno so najbolj obiskani glasbeni koncerti. V marcu so med drugim gostili fotografsko razstavo Jožeta Vrča z naslovom Ni vse tako črno. Za april pripravljajo razstavo Bitjastovzorčasti svet Laure Ličer z odprtjem v petek, 27. marca, ob 18. uri. V tednih, ki sledijo, bodo ob četrtkovih večerih še vedno na sporedu filmi, ob sobotah popoldne večstopenjski tečaj šivanja z overlock stroji, delavnice polstenja in šiviljske delavnice, večeri t. i. »odprtega mikrofona«, ko se lahko obiskovalci preizkusijo na odru pred publiko, in ostali dogodki, o katerih si lahko preberete na **http://www.mcp.si/program**.

MCP napoveduje

Petek, 27. marec: Laboratorij smeha – stand up večer
Sobota, 28. marec: koncert Rodoljubac, Woli Wo, Prognoza Negativa
Petek, 3. april: koncert Uzala in Eagle Twin (ZDA)
Sobota, 18. april: koncert Happy Ol' McWeasel

»V vse dele programa vlagamo enako veliko truda,« poudarja predsednica mladinskega centra. Čeprav so ciljna skupina predvsem mladi med 15 in 35 let, ne pozabijo niti na najmlajše - z otroškimi delavnicami niti na starejše - z medgeneracijskimi srečanji, razstavami ipd. Predvsem v letošnji sezoni opažajo, da se je udeležba obiskovalcev na dogodkih povečala in da trud žanje vse večje uspehe.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: arhiv Mladinskega centra Postojna.

Lepote v marcu

Strežba pred bifejem.
Kratek je rokavček.
Žarki topli do srca.
Koga kdo tu rad ima?

Kava je še vroča.
Sok pa iz narave.
V mislih dobri čas,
primula in kras.

Marijana Starc

Poezija Marijane Starc

Upokojena slavistka in germanistka Marijana Starc se je pred nekaj leti iz Ljubljane preselila v Postojno. Kot veliko ljubiteljico planinarjenja jo je v naše kraje pripeljala predvsem želja po neposrednem stiku z naravo in s slikovitim okoljem, ki ji nudi veliko rekreativnih poti in daje nemalo ustvarjalnega navdiha.

Pesništvu se predaja kakšnih petnajst let, z upokojitvijo pa je našla tudi več časa za pisanje proze. Piše predvsem krajša dela in zgodbe, ki jih občasno objavlja v lokalnem in nasploh slovenskem revijalnem tisku. Izdala je knjigo z naslovom Rozarij, za katero je dobila navdih v nasadih vrtnic v Postojni. Nedavno je zaključila pisanje mladinskega dramskega dela.

Rada se posveča tudi različnim ročnim delom in predvsem veliko bere. Pravi, da je v življenju prebrala gotovo štiri tisoč knjig. Svoje misli, občutja, opazovanje sveta in življenje pa tenkočutno preliva v poezijo, ki je njena stalna spremljevalka.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv Marijane Starc.

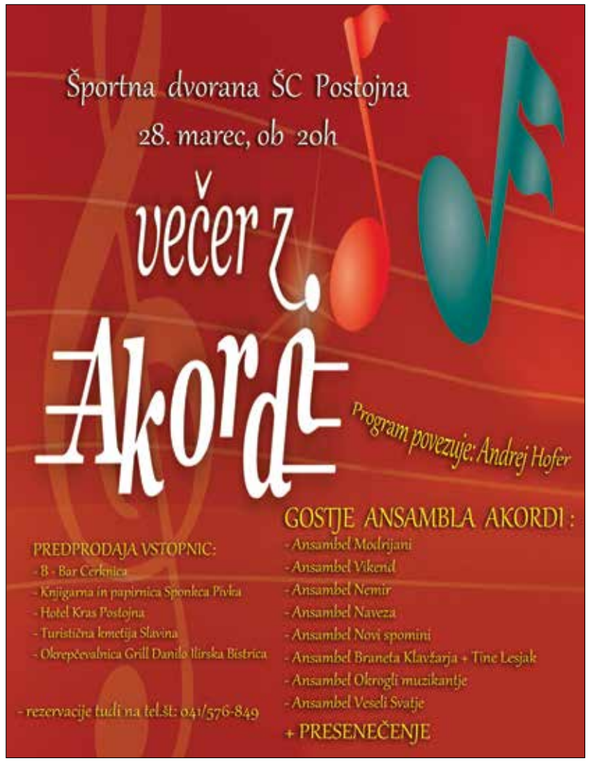

8. marca 1961 so 110. obletnico bolnišnice obeležili z odprtjem novega materinskega doma v Postojni in tako še slovesneje počastili dan žena. Fotografija: Leo Vilhar, arhiv Notranjskega muzeja Postojna.

Sodelavci postojnskega Inštituta za raziskovanje krasa obeležijo praznik žena že več let zapored z ekskurzijo; letos so si skupaj ogledali novo stalno razstavo v Notranjskem muzeju Postojna.

8. marec – dan žena

Pred štiridesetimi leti je Generalna skupščina OZN pozvala svoje članice k praznovanju 8. marca kot mednarodnega praznika žensk.

Ideja o dnevu, posvečenem ženskam, sega sicer že v začetek 20. stoletja. Leta 1909 so v Združenih državah Amerike socialistke demonstrirale in med drugim zahtevale tudi volilno pravico. Že naslednje leto je bil 8. marec na drugi mednarodni konferenci socialistk proglašen za socialistični ženski praznik, dan boja naprednih žensk za svoje politične, ekonomske in socialne pravice. S postopno pridobljenimi pravicami žensk je osnovni namen praznika počasi bledel, ostala pa so praznovanja v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in šolah. Velikokrat se je pravih »veseljačenj« rade volje udeleževal tudi moški del prebivalstva. Možje so se v družinskem krogu, tako kot tudi otroci, svojih žena oziroma mater običajno spomnili z drobno pozornostjo, navadno s šopkom rož ali z lončnico. Od konca 80. let prejšnjega stoletja pa so javna praznovanja dneva žena tudi na Postojnskem bistveno manj množična in drugačna, živa predvsem med srednjo in starejšo generacijo. Kljub vsemu letošnji 8. marec ni izzvenel v prazno, čeprav so ga ženske - in moški - proslavili tudi drugače. Že na predvečer praznika so se na koncertu Postojnske godbe v dvorani na Razdrtem spomnili vseh žena z rdečim nageljčkom. Na praznično nedeljo so proslavo z bogatim kulturnim programom organizirali v Krajevni organizaciji združenja borcev Postojna. Pomen praznika je poudarila slavnostna govorka Karmen Pahor, »saj so ženske vredne in sposobne borke za človekove pravice.« Istega dne je postojnski Radio 94 svoje zveste poslušalke in njihove povabljence »popeljal« v Kino Pivka na ogled francoske komedije »Bog, le kaj smo zagrešili?«. Ženske iz vasi pod Nanosom - pridružuje se jim tudi nekaj Postojnčank, ki že več let pridno telovadijo v hruševski telovadnici - pa so ob prazniku žena (sicer dan kasneje) že tradicionalno tudi letos pripravile turnir v odbojki in ga zaključile s prijetnim druženjem.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Slavko Polak

V zgodnji pomladi pogled na pobočja pod Pečno rebrijo po lanskem žledolomu še vedno ni spodbuden, pohodniki pa se vseeno radi povzpnejo nanjo.

Pečna reber s kočo Mladika

Čeprav se ljudje zavedamo, kako pomembna za naše počutje, zdravje in ne nazadnje razpoloženje je rekreacija, se ji vsaj nekateri zaradi tisoč in enega razloga vse prehitro radi izognemo. Saj ni treba, da se udeležujemo zgolj organizirane vadbe, bolje se bomo počutili že, če se odpravimo na sprehod v naravo. Tudi pomladno utrujenost lahko »premagamo« s hojo. Zato se bomo v tokratnih »biserih« namesto kateremu izmed »kulturnih biserov« posvetili naravi, natančneje sprehodu v naravo. Seveda je možnosti nešteto, a začnimo v Postojni, na Pečni rebri.

Na to, od nekdaj predvsem okoliškim pohodnikom priljubljeno 763 m visoko vzpetino se zlasti ob lepem vremenu dnevno povzpne prenekateri Postojnčan. Le streljaj od vrha se nahaja koča Mladika, z njene terase pa se obiskovalcu ponuja lep razgled na Postojnsko kotlino in hribe, ki jo obkrožajo: na razpotegnjene Javornike, razgledno Sveto Trojico in Veliki vrh, oddaljeni Snežnik, prepoznamo vrhove Ravnika in Vremščico, še dalje proti jugu vidimo Brkine in Slavnik, proti zahodu pa se naš pogled ustavi na očaku Nanosu, gozdnati Hrušici in Sv. Lovrencu. Do koče oziroma vrha se lahko povzpnemo po več različno dolgih, označenih nezahtevnih poteh, sicer pa je po pobočjih pod Pečno rebrijo in okrog bližnje Jelovice speljana mreža večinoma neoznačenih gozdnih pešpoti. Te radi »uporabljajo« tudi kolesarji in tekači. V neposredni okolici lahko pridejo na svoj račun tudi ljubitelji plezanja in jam.

Kočo, sprva namenjeno pionirjem, je postavilo Planinsko društvo Postojna, slovesno pa so jo odprli 7. julija 1957. Rekordno število »ljubiteljev narave«, ki so se tega dne povzpeli na Pečno reber – 1500 obiskovalcev, kljub priljubljenosti verjetno še ni bilo preseženo. Gradnjo koče – vodil jo je takratni predsednik društva Ivan Rozman, »vnete pomočnike pa je našel zlasti med nekaterimi pionirji« – so začeli leta 1955. Sredstva in material so prispevali mnoge ustanove in podjetja, izkazali so se tudi domači obrtniki; dela so opravili brezplačno brata Valič (pleskanje), brata Klede (krovska in kleparska dela), Franc Verbič (vodovodno instalacijo) in Edo Vilhar (kovaška dela).

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Matej Škrlj.

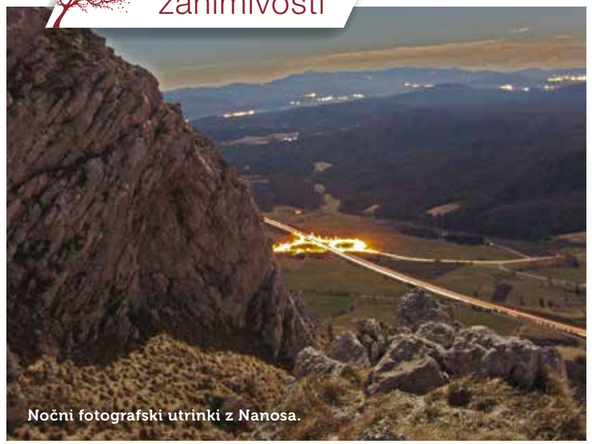

Nočni fotografski utrinki z Nanosa.

Polna luna je zaveznica nočnih pohodnikov

Razdrto, zgodovinsko naselje, je dandanes mnogim najbolj poznano kot glavna in priljubljena izhodiščna točka za vzpon na Nanos, oziroma njegov najzahodnejši vrh, 1262 m visoko razgledno Plešo.

Letos maja bo minilo že peto leto, odkar Dušan Pavlica iz Sežane odkrito priznava zaljubljenost v to najbolj markantno goro na prehodu z Notranjske v nižinski primorski del naše dežele. V gostilni Nanos v Razdrtem vsak petek v mesecu, ki je najbližji ščipu oziroma polni luni, organizira potopisna predavanja, tem pa sledi nočni vzpon pohodnikov do koče na vrhu Nanosa. V petih letih sta predavanje in pohod odpadla samo enkrat, letos v februarju, ko so bile razmere takšne, da je bila zaprta avtocesta in ni bilo mogoče priti do Razdrtega.

Število udeležencev pohoda je različno, v povprečju okoli 25; najmanjše število je bilo 8, največ pa jih je bilo 52. Skupno število presega 1000, če pa dodamo udeležence pohodov k polnočnici, se ta številka poveča še za kakšnih 100.

Poleg potopisnih predavanj se v gostilni pod Dušanovim vodstvom odvijajo še drugi dogodki. Šest avtorjev je predstavilo svoje knjige, med njimi tudi Tone Škarja in Tomo Križnar, petkrat je bila postavljena razstava gob s strokovnim predavanjem in predhodnim nabiranjem, trikrat so se odvijala kuharska predavanja in poleg teh tudi strokovno predavanje o pomenu hrane, delavnica čemaž in šparglji, predavanje o reševalnih psih in predstavitev tehnike reševanja v naravi, dokumentarni film o slikarju Marjanu Miklavcu in njegova razstava ter sedem fotografskih razstav, med katerimi si zadnjo - Ekstremni vremenski pojavi, avtorja Marka Korošca - lahko še vedno ogledate. Našteti so le glavni dogodki; vseh se je do sedaj, skupaj z izleti, zvrstilo 110.

Vsi, ki vam polna luna ne da spati in vas žgečkajo podplati, vas vsak pravi petek od septembra do maja vabijo nočne poti nanoškega zmaja.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Dušan Pavlica.

Živa z modelom, Tanjo Geržina iz Velikega Otoka na tekmovanju v Veroni.

»Bodypainting« je umetnost

Živa Volk, ki živi zadnjih deset let z družino v Postojni, ima več poklicev in še več zanimanj. Po študiju jezikov se je preusmerila v kozmetično dejavnost, ta pa jo je pripeljala do nove ljubezni, »bodypainting« oziroma poslikave obraza in telesa. V tej umetnosti je že precej spretna, čeprav pravi, da se mora naučiti še marsičesa. Tega se je še posebej zavedla na tekmovanjih v tujini, kjer jemljejo »bodypainting« precej bolj resno kot pri nas.

»Po študiju me je pritegnilo ličenje, zato sem pridobila še poklic vizažistke in kasneje končala poklicno šolo za kozmetičarko. Že med šolanjem sem se srečala z gledališko masko, na izobraževanju pri najboljših umetnikih v Nemčiji pa me je pritegnil »bodypainting«, ki velja za nekakšno uporniško vejo ličenja. Navdušilo me je, kako poslikava spremeni človeka in zakrije goloto ter ob tem ljudi izjemno pritegne,« razloži Živa, ki ima v Postojni kozmetični salon, a ob tem še vedno prevaja in poučuje. »Rada imam svobodo in možnost, da delam tisto, kar si želim. V veliko pomoč pri pridobivanju znanja umetnosti poslikave obraza in telesa ji je bil tudi internet, predvsem posnetki na portalu You Tube, vadila pa je predvsem na sebi in otrocih.

Živa si želi, da bi to umetnost bolje razumeli tudi ljudje pri nas. »Poslikavo golega telesa prevečkrat povezujejo s pornografijo, a ne gre za razkazovanje telesa. To je nekaj popolnoma naravnega, vlogo obleke prevzamejo barve,« pravi Živa, ki zaradi nerazumevanja tudi težko najde modele, nujno potrebne za vajo in tekmovanja. Vesela pa je, da so jo k sodelovanju že dvakrat povabili člani domačega Motorističnega kluba SpringerRiders. Poslikava telesa na njihovih moto zborih ji je prinesla nekaj promocije. Za Živo sta minili tudi prvi dve tekmovanji, predlani v Münchnu, letos pa v Veroni, kjer je ustvarjala na temo Miti in legende. »Tekmovanja potekajo na določeno temo, ki ji moraš slediti tako s poslikavo kot z dodatki, obleko, pričesko, nohti, skratka celostno. Kot začetnica se nisem zavedala, da že sama priprava na takšno tekmovanje zahteva veliko truda, zato tudi nisem bila tako uspešna, kot bi lahko bila.« Vendar je vseeno zadovoljna, saj je tako pridobila veliko znanja in izkušenj.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv Žive Volk.

»Četrtkovi večeri pod kozolcem«

Sklop prireditev pod skupnim naslovom »Četrtkovi večeri pod kozolcem«, ki so ga člani Turističnega društva Pudgura prvič pripravili v preteklem letu, so na koledar prireditev v društvu uvrstili tudi letos. Načrtujejo šest po vsebini različnih večerov.

Kot pravi članica društva Vida Požar, je »namen teh večerov predvsem oživitev dogajanja v Pudguri in dodatna vsebina v kozolcu toplarju«, v katerem sicer predstavljajo etnološko zbirko. Poleg tega jih je »ohrabril« tudi lanskoletni obisk, saj je posamezne prireditve obiskalo med 20 in 50 obiskovalcev. Na četrtkovih večerih se bo našlo nekaj za vsak okus; ponujajo izobraževalni in kulinarični večer, večere, na katerih bodo spregovorili o pomenu ohranjanja tradicije, poskrbljeno bo tudi za zabavo in prijetno druženje, rdeča nit pa je »ohranjanje kulturne dediščine in želja, da k sodelovanju pritegnemo tiste posameznike, ki jim ni vseeno, da dediščina in identiteta slovenskega naroda hitro izginjata«, poudarja Požarjeva. K sodelovanju so zato povabili posameznike in skupine, ki delujejo na področju ohranjanja in oživitve slovenskih običajev, pesmi in domače besede, hkrati pa želijo k sodelovanju pritegniti tudi mladino in otroke ter jim na njim zelo sprejemljiv način »posredovati sporočilo o pomenu ohranjanja vsega domačega.« Tako napovedujejo v aprilu (23. 4.) krajšo slovesnost ob občinskem prazniku in predstavitev novo postavljene replike jambora; 21. maja sledi večer, poimenovan »Kruh naš vsakdanji«; 18. junija bodo predstavili stare otroške igre, pletenje ivanjskih venčkov in izdelovali lesene piščalke; 23. julija jih bodo obiskali pritrkovalci iz Lokavca in predstavili pritrkovanje kot pomemben segment slovenske kulturne dediščine, ki ga na Slovenskem v zadnjem času ponovno oživljajo; avgusta in septembra pa bodo sklop četrtkovih večerov sklenili z dvema predavanjema – o Jamborni cesti ter o muzejih kot »skladiščih« dediščine.

Alenka Čuk

Pavla in Janko Simčič sta proslavila petinšestdeset let zakonske zveze.

Petinšestdeset let srečno poročena

Prvo nedeljo v marcu se je v Hudičevcu zbralo preko sto ljudi, da bi lahko čestitali in s slavljencema proslavili jubilej, ki ga ne doživi prav veliko zakonskih parov. Pavla in Janko Simčič sta praznovala petinšestdeset let zakona, Janko pa tudi 90. rojstni dan.

Janko je ob našem obisku takoj v smehu povedal recept za tako dolgo zakonsko zvezo: »Da jo dosežeš, ne smeš zgodaj umreti.« Naše srečanje je bilo tako prijetno, da sem ju prosila, naj mi zaupata svoje najbolj prijetno, nepozabno doživetje. »Nikoli ne bom pozabila dogodka ob najini poroki. Civilno sva se poročila v Prevaljah na Koroškem - od tam sem doma - in tam naj bi se poročila tudi cerkveno. Janko pa ni imel s seboj krstnega lista. Morala sva priti sem in k Fari po dokument. Gospod Lavrenčič nama ga je hitro izročil, obenem pa dodal, da naju lahko takoj poroči tudi cerkveno. Poklical je »mežnarja« in kuharico za priči in naju poročil. Vsa srečna sva šla proti domu; med potjo naju je furman povabil na parizarja, naloženega s hlodi, in naju peljal domov. Doma naju je že čakalo poročno kosilo – krompir v zelnici z ocvirki. Prvič v življenju sem ga jedla. Nihče ni namreč vedel, da sva se tudi cerkveno že poročila.«

Janko pa mi je zaupal, kako sta se spoznala. »To je bila »delikatna« zadeva. Leta 1949 sem v Poljčah pri Bledu obiskoval kmetijski tečaj, ki se ga je udeležilo 37 »ledih« fantov in 4 »ledih« dekleta. V hipu sem se zagledal v brhko dekle, a mi je obrnilo hrbet. Ob prvem srečanju pa sem jo vprašal, če je še kakšna tako luštna Korošica na Koroškem.« »Ves čas sem se mu izogibala, ker sem mislila, da me neki tako močno razkuštran fant samo draži. Zanimivo, ves čas sva se razhajala, a navsezadnje sva prišla skupaj,« ga je dopolnila Pavla. Janko pa je še pripomnil: »Ko me je profesor Petrnelj ob koncu predavanj vprašal, kaj sem v šoli pridobil, sem bil tiho in le s prstom pokazal na Pavlo.«

Zaupala sta mi, da jima je ob poroki prijatelj zaželel, naj ju v življenju vedno spremljajo vera, upanje in ljubezen. »Midva sva na skupni poti dodala tudi razumevanje in spoštovanje.« In sad velike ljubezni je petero otrok, danes pa tudi 22 vnukov in 15 pravnukov, ki so jima pripravili nepozabno praznovanje častitljivega jubileja.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Janko Simčič.

Prvi častni član Aerokluba Postojna je Jože Poljšak.

Jože Poljšak, prvi častni član Aerokluba Postojna

Letošnji občni zbor pilotov in članov Aerokluba Postojna je bil v znamenju podelitve naziva častni član Aerokluba Postojna dolgoletnemu članu in pilotu Jožetu Poljšaku. Minulo letalsko sezono so, tako kot naravo, zaznamovale slabe vremenske razmere, a prizadevni člani Aerokluba so kljub temu skrbeli za živahen utrip na postojnskem letališču. Na občnem zboru so si za letošnje leto zastavili nove načrte.

Življenje Jožeta Poljšaka je zaznamovalo letalstvo; predajal se mu je na poklicni poti in v prostem času. Iz vajenca in mehanika je napredoval vse do profesionalnega pilota potniškega letala. Svoje sanje je začel uresničevati leta 1957, ko se je na postojnskem letališču oziroma travniku v Rakitniku prvič usedel v jadralno letalo Roda. Po uspešno zaključenem šolanju v šoli rezervnih vojaških starešin je profesionalno pot nadaljeval v beograjskem JAT-u (Jugoslovanskem aerotransportu), kjer je 21-letno kariero poklicnega pilota sklenil kot kapitan na letalu Boeing 727.

Letalstvu se je na srečo postojnskega Aerokluba posvečal tudi v prostem času; kot aktivni član domačega kluba je ostal predan jadralnemu letenju. Kot učitelj letenja je izšolal veliko mladih pilotov, poskrbel za varno letenje kot tudi za napredek in razvoj letalskega parka ter aktivno deloval v klubskih upravnih organih, kot upravnik letalske šole in kot letalski mehanik. Upravni odbor kluba je v utemeljitvi priznanja prvemu častnemu članu izpostavil tudi njegovo dolgoletno delo v domačem klubu, ljubezen do letenja in tehnične kulture ter tovariški odnos do članov, zaradi katerega se še vedno vrača na zelenico v Rakitniku.

Aeroklub Postojna je v letu 2014 uspešno izvedel Vikend tekmovanje v jadralnem letenju in se izkazal z odlično organizacijo zaključka Državnega prvenstva v jadralnem letenju – preletih. Člana postojnskega Aerokluba Miha Premrl in Luka Žniderščič pa sta se udeležila državnega prvenstva v jadralnem letenju na Madžarskem.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Aerokluba Postojna.

Ob svetovnem dnevu ledvic

Letošnji svetovni dan ledvic, ki je potekal pod geslom »Za zdravje ledvic«, so 12. marca z brezplačnimi preventivnimi pregledi obeležili tudi v Zdravstvenem domu Postojna.

Dijakinje postojnske Srednje zdravstvene šole so pod mentorstvom diplomirane medicinske sestre vsem zainteresiranim obiskovalcem opravile preventivne meritve krvnega sladkorja in krvnega pritiska in jih napotile še v laboratorij zaradi analize urina. Odziv zadovoljnih udeležencev je potrdil, da so tovrstne preventivne aktivnosti dobrodošla oblika prizadevanj za zdrav življenjski slog.

Ledvice so »čistilni stroj« telesa, saj odstranjujejo odvečne snovi in vodo iz krvi, prispevajo pa tudi k vzdrževanju primerne ravni krvnega tlaka, proizvajanju rdečih krvnih celic, zdravju kosti in primernemu kemičnemu ravnovesju v telesu. Kronična ledvična bolezen je pogosta med starejšo populacijo (z njo se sooča kar polovica starejših od 75 let), a se lahko pojavi v katerem koli starostnem obdobju. Med zgodnjimi znaki bolezni ledvic sta predvsem povišan krvni tlak in prisotnost beljakovin v seču. Beljakovine v seču opozarjajo tudi na povečano tveganje za obolelost srca in ožilja.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Zdravstvenega doma Postojna.

Zadovoljni smučarji SD Postojna po uspehu na tekmah NPR.

SMUČANJE:

Tekmovalna sezona se zaključuje

Smučarska tekmovalna sezona se preveša v sklepno fazo, postojnski smučarji pa še naprej posegajo po visokih uvrstitvah in dokazujejo, da že od zgodnjih jesenskih dni dobro trenirajo.

V zadnjem mesecu so se pomerili na dveh veleslalomih Pokala Notranjsko -Primorske regije (NPR). Obe tekmi so izvedli v istem dnevu na strminah v italijanskem Trbižu. Člani Smučarskega društva Postojna so se izkazali s celo vrsto odličnih uvrstitev: Alja Ronzullo je na obeh tekmah zmagala, Aljaž Kranjec je enkrat zmagal in bil enkrat drugi, z eno zmago pa se lahko pohvali tudi Kaja Rebec. Poleg njih so uvrstitve na stopničke dosegli še: Martin Čop, Luka Čop, Kaja Kaluža, Kaja Grželj, Matevž Govekar in Nuša Kranjec. Od smučarjev SK Kalič sta se na stopničke za zmagovalce uvrstili le Žana Abram (na obeh tekmah tretja) in Tinkara Žitko. Ene tekme se je udeležila tudi Ana Bucik, članica slovenske državne reprezentance in udeleženka letošnjega Svetovnega prvenstva v alpskem smučanju v Vailu. Bucikova je v mlajših kategorijah kot članica Smučarskega kluba Gorica tekmovala na tekmah za Pokal NPR, nastop v Trbižu pa je bil prijetna popestritev njenega treninga. Vsi mladi tekmovalci so svoje rezultate lahko primerjali s časom, doseženim pri smučarki, ki že drugo sezono tekmuje na tekmah najvišje svetovne ravni. Po koledarju je do konca sezone tekem NPR predvidena samo še ena tekma.

V nedeljo, 15. marca, pa se je z veleslalomom v Trbižu zaključil tudi letošnji že deseti Primorski pokal. Zadnja od skupno štirih tekem je štela tudi že za 27. Pokal prijateljstva treh dežel, ki se ga poleg zamejskih Slovencev iz Italije udeležujejo tudi slovenski smučarji z avstrijske Koroške. Tekme se je udeležilo 18 klubov, najboljši pa so bili člani SK Javornik. Člani SK Kalič so osvojili skupno četrto mesto, člani SD Postojna pa trinajsto.

Besedilo: Barbara Žitko; fotografija: Arhiv SD Postojna

STRELJENJE:

Postojnski strelci napredovali v 1A ligo

Sredi marca je na strelišču Mestne strelske zveze Ljubljana potekal zadnji krog državnih lig v streljanju z zračnim orožjem, na katerem so odlično nastopili strelci in strelke iz Strelske družine Postojna. Članska ekipa postojnskih strelcev je v končni razvrstitvi v 1B državni ligi v streljanju s standardno zračno puško osvojila drugo mesto in se prvič v bogati zgodovini strelstva na Postojnskem uvrstila v najvišjo državno ligo. V kategoriji posameznikov je v skupnem seštevku Živa Muhič zmagala, Gorazd Udovič je bil enajsti, Uroš Radosavljevič pa se je med 46 tekmovalci uvrstil na 14. mesto. Postojnska ekipa z zračno pištolo v sestavi Kristijan Kontrec, Miha Japelj, Jadran Zadnik in Špela Kranjec tudi v prihodnji sezoni ostaja v 1B državni ligi. V kategoriji mladincev je po šestih prvenstvenih krogih med 65 strelci Aljaž Gustinčič osvojil 14. mesto, Ajda Kerlatec pa je bila med kadetinjami peta.

Odlični tudi mladi strelci

V začetku marca so člani Strelske družine Vrhnika organizirali regijsko prvenstvo v streljanju s serijsko zračno puško za najmlajše kategorije. Tekmovanja se je udeležilo tudi osem strelcev in strelk iz postojnske strelske družine in dosegli so odlične rezultate.

V kategoriji cicibank se je z zadetimi 153 krogi veselila zmage desetletna Ines Živic, med mlajšimi dečki pa se je s tretjim mestom izkazal Aljaž Kerlatec (176 krogov). V isti starostni kategoriji je bil Matej Kerlatec (170 krogov) šesti, Peter Debevec (168 krogov) osmi in Peter Radosavljevič (164 krogi) dvanajsti. Ekipa mlajših dečkov je prepričljivo osvojila drugo mesto. V kategoriji starejših dečkov je bil s 182 krogi najboljši Aleksander Mundjar, na peto mesto se je uvrstil Andrej Bizjak (167 krogov), deseti pa je bil Patrik Benčina (156 krogov). V ekipnem tekmovanju so starejši dečki SD Postojna le za dva kroga zaostali za zmagovalci in osvojili drugo mesto. Ob dobrih rezultatih na regijskem prvenstvu nas veseli tudi podatek, da je kar 18 postojnskih strelcev in strelk, kar je do sedaj največ, doseglo norme za državno prvenstvo. To bo potekalo konec marca na Rogli.

Pred finalom v dopisni ligi

Strelci in strelke v 38. dopisni strelski ligi ter 26. invalidski ligi, ki jo organizira ŠD Epic, so opravili pet krogov v dopisnem delu tekmovanja. Trenutno so v vodstvu škofjeloški strelci, ki sicer branijo lanski naslov in prehodni pokal. Tekmovalce čaka še en krog v prvem delu tekmovanja, najboljše ekipe in posamezniki pa se bodo 11. aprila pomerili v finalu v Ljubljani . Na zaključnem delu letošnje dopisne lige se bo z zračnim orožjem v vseh kategorijah pomerilo okoli 260 strelcev iz 35 slovenskih društev, med njimi tudi upokojenci in upokojenke DU Postojna ter kadeti GSLŠ.

ŠPORTNO PLEZANJE:

Prestranek Boulder Master

Člani Športnega društva Proteus so v sodelovanju z Osnovno šolo Prestranek in Občino Postojna že tretje leto zapored organizirali tekmovanje v balvanskem plezanju »Prestranek Boulder Master«. Tekmovanja, ki je Na veliki in mali plezalni steni na OŠ Prestranek potekalo v okviru projekta Julius, so se udeležili številni odlični plezalci in plezalke.

Ob Mini Marković, eni najboljših plezalk v zadnjih letih na svetu, je na tekmovanju v Prestranku letos nastopil tudi aktualni svetovni podprvak Jernej Kruder. Nastopili so tudi ostali najboljši slovenski plezalci in plezalke, najboljša italijanska plezalka Jenny Lavarda ter eden izmed najboljših italijanskih plezalcev Francesco Vettorata. Da bi organizatorji tekmovanje še dodatno popestrili, so ti letos spremenili sistem finalnih nastopov, saj so bile finalne smeri povsem neznane in nepredvidljive. Gre za t. i. »battle« sistem, po katerem si mora vsak tekmovalec v odmerjenem času zamisliti dve kratki smeri, s katerima bo premagal nasprotnika. Tako mora vsak tekmovalec najprej preplezati svoj plezalni problem, takoj za tem pa še nasprotnikovega. Za vsakega dobi točko, s katero si pripleza naslednji krog ali pa se od tekmovanja poslovi. Vsekakor je omenjeni sistem v balvanskem plezanju nekaj povsem novega, za tekmovalce vse prej kot enostaven. V kategoriji članov Jernej Kruder tudi tokrat ni dovolil presenečenja in pred Slovenjgradčanom Gregorjem Vezonikom še tretjič zapored zmagal. Pri članicah je Mina Marković presenetljivo izpadla že v drugem krogu finalnih dvobojev. Zmage se je tako veselila aktualna mladinska svetovna prvakinja Janja Garnbret, ki je v finalnem dvoboju premagala Srbkinjo Stašo Gejo. Za mlajše kategorije plezalcev in plezalk so poleg običajne balvanske tekme organizatorji pripravili še »Nutella chalenge«, posebno hitrostno tekmo, ki je najhitrejšemu prinesla 3 kg Nutelle. Organizatorji so s tekmovanjem uspešno zaključili aktivne zimske počitnice, med katerimi so izvedli tri plezalne tečaje in brezplačno plezalno varstvo za osnovnošolce.

ŠD EPIC

Ekipa Epica najboljša na DP v bowlingu

Na državnem prvenstvu v bowlingu v disciplini moških trojk je sijajen uspeh dosegla ekipa postojnskega Epicentra. V konkurenci 14 ekip so bili Postojnčani najboljši in zanesljivo osvojili naslov državnih prvakov. Za ekipo Epicentra so nastopili: Jožko Hlede, Denis Čenanović in Edvard Progar ml. To je še eden v nizu uspehov za člane postojnske bowling ekipe, ki so pred kratkim na državnih prvenstvih v parih osvojili enkrat drugo in dvakrat tretje mesto. Druga sta bila Denis Čenanovič in Jožko Hlede, tretja pa Tilen Vatovec in Edvard Progar ml. V ženski konkurenci sta bili tretji Simona Kogovšek in Jožica Može.

Tretji klubski turnir v taroku

Člani Športnega društva Epic so v hotelu Kras pripravili tretji turnir v taroku za klubski pokal, ki se ga je udeležilo deset igralcev in igralk. Prvič letos je bil najboljši lanski zmagovalec Bojan Humar, drugi je bil Ivan Kebe iz Cerknice, tretji Marjan Tiselj, četrta pa Karmen Progar (oba ŠD Epic). Po tretjem krogu vodi Jože Debevc z osmimi točkami, sledita pa mu Kebe in Humar s po sedmimi točkami. Naslednji klubski turnir bo 2. aprila.

Športni strani je pripravil: Aleš Cantarutti

Patrik Malkoč (v sredini) je v konkurenci U10 postal državni prvak

ŠAH:

Patrik Malkoč državni prvak

Med zimskimi počitnicami je na Bledu potekalo 22. državno prvenstvo v šahu za mlajše kategorije. Na prvenstvu so uspešno nastopili tudi člani Šahovskega kluba Postojna, saj so zabeležili kar sedem uvrstitev med najboljše tri.

Najuspešnejši je bil tokrat Patrik Malkoč, ki je v konkurenci U10 postal državni prvak v pospešenem šahu, ob tem pa osvojil še tretje mesto v standardni igri. Najmlajši udeleženec iz postojnskega kluba Leon Škrbec je bil najboljši v kategoriji šahistov do osmega leta starosti (U8) v standardnem šahu in si tako priigral pravico do nastopa na svetovnem prvenstvu. Druga potnica na veliko tekmovanje je Arja Ela Hvala, ki je v konkurenci U10 osvojila srebrno medaljo, s čimer si je zagotovila nastop na evropskem prvenstvo v Poreču. Arja takonadaljuje s sijajnimi dosežki, saj se z državnih prvenstev še nikoli ni vrnila brez medalje. Lana Jereb se je izkazala že ob prvem nastopu na državnem prvenstvu, saj je v kategoriji do 12 let v pospešenem šahu osvojila drugo mesto. Dvakratni lanski državni prvak Tilen Malkoč se je moral tokrat v pospešenem šahu zadovoljiti z drugim mestom. Podobna usoda je doletela Ivano Hreščak, ki je srebrno medaljo osvojila v konkurenci U16. Športna sreča je tokrat obrnila hrbet Lovru Pridigarju, ki je kljub odličnim igram v svoji kategoriji pristal na nehvaležnem četrtem mestu. Med najboljše so se v svojih kategorijah uvrstili tudi Dominik Kaluža (7. mesto), Urban Letič in Leon Jereb (9. mesto) ter Inja Ajda Hvala (11. mesto).

KOŠARKA:

KD Postojna sezono končala z dvema zmagama

Postojnska ekipa je letošnjo tekmovalno sezono v 3. SKL zaključila z izkupičkom dveh zmag in šestnajstih porazov. Za zaključek so najprej dvakrat prepričljivo izgubili, in sicer s sosednjo Pivko na domačem parketu ter z Novo Gorico v gosteh. Zadnjo tekmo sezone pa so Postojnčani odigrali pred domačimi gledalci in pred njimi tudi prvič slavili. Premagali so košarkarje KK Cerknica z rezultatom 82 : 77. V prihodnji številki bomo objavili krajši intervju s predsednikom postojnskega kluba Predragom Milovičem.

Mlajše kategorije

Kadetska ekipa fantov (U17) še naprej igra tretji del 1. SKL za mesta od 13. do 24. V svoji skupini B1 zahod zasedajo trenutno s petimi zmagami in tremi porazi prvo mesto. **Fantje pionirske A in B ekipe** igrajo v isti skupini 2. SKL. A ekipa je trenutno s petimi zmagami in štirimi porazi na drugem mestu, medtem ko je B ekipa s štirimi zmagami in dvema porazoma trenutno četrta. **Pionirke (U15) ekipe Neso Lhke** so tudi tretji del tekmovanja zaključile brez poraza in tako v ženski konkurenci zasedle končno trinajsto mesto.

Boštjan Blaško

KARATE:

Postojnski karateisti so se izkazali na Hrvaškem

Zadnjo februarsko soboto se je sedem članov iz Karate kluba Postojna udeležilo mednarodnega turnirja v Kastavu na Hrvaškem. Na letošnjem Delta Cup turnirju, ki ga je organiziral Karate klub Delta z Reke, je nastopilo 466 tekmovalcev iz 45 klubov.

Kot edini slovenski klub so postojnski karateisti na močnem turnirju zastopali slovenske barve več kot dostojno, saj so se kar sedemkrat uvrstili med najboljše tri. V disciplini kate je bil med dečki v odprti kategoriji najboljši Ajan Prelc, klubski uspeh pa je z drugim mestom dopolnil Adan Pašagič. Omenjena karateista sta odlično nastopila tudi v kategoriji športnih borb ekipno, v kateri sta skupaj

Karateisti Karate kluba Postojna na turnirju na Hrvaškem.

z Blažem Grilom osvojila drugo mesto. Sijajno drugo mesto v športnih borbah pri deklicah je osvojila vedno boljša Katjuša Stefanovski, njen brat Andraž Stefanovski pa je bil pri kadetih v svoji kategoriji tretji. Uspešne nastope na turnirju je zaokrožila še najuspešnejša postojnska borka Nuša Habjan, ki je v kategoriji mlajših kadetinj do 50 kg osvojila drugo mesto, v višji kategoriji (do 55 kg) pa je bila tretja.

Uspešni tudi v Bohinjski Bistrici

Prvo marčevsko soboto je v Bohinjski Bistrici potekala 1. pokalna tekma Karate zveze Slovenije v borbah, katah in ekipnih katah za starostne kategorije do 18. leta starosti. Na tekmovanju se je pomerilo 383 tekmovalcev iz 42 slovenskih klubov, uspešno pa so nastopili tudi člani KK Mawashi iz Postojne in Karate kluba Postojna. Članica KK Mawashi Larisa Mujagić je v disciplini borbe z mlajšimi deklicami nad 40 kg zmagala, Maša Magajna pa je bila dvakrat tretja - v katah med mlajšimi deklicami in v borbah v kategoriji do 40 kg. Tretje mesto sta osvojili tudi ekipi mlajših deklic v katah (Maša Magajna, Larisa Mujagić in Lea Kobal Pahor) in ekipa malčic (Lori Rojc, Tinkara Kristan in Žana Benčič). Klubske barve so v katah v svojih kategorijah uspešno zastopali še: Žiga Debevc s petim mestom, Vid Kolenc, ki je bil šesti, ter Tiana Đaković in Alja Kontrec, ki sta bili sedmi.

Na prvi pokalni tekmi so bili uspešni tudi člani KK Postojna. Nuša Habjan je v borbah med starejšimi deklicami do 50 kg zmagala, Blaž Gril pa je bil med starejšimi dečki v isti kategoriji drugi. Drugi je bil tudi Chris Konc med mlajšimi dečki v kategoriji do 45 kg. Na drugo mesto so se uvrstile tudi tri postojnske ekipe: malčice, mlajše deklice in starejši dečki. V borbah sta v svojih kategorijah osvojila tretje mesto Adnan Pašagič in Ajan Prelc, ki je bil tretji tudi v katah. Zala Jošt je bila med malčicami v katah peta.

LOKOSTRELSTVO:

Bizjak tretji na evropskem prvenstvu

Konec februarja je v Kopru potekalo dvoransko Evropsko prvenstvo v lokostrelstvu, na katerem se je medalje veselil tudi član Lokostrelskega kluba Mins iz Postojne.

Rok Bizjak je na prvenstvu zastopal barve slovenske reprezentance več kot uspešno. V preizkušnji posameznikov je bil z ukrivljenim lokom uspešen med mladinci v kvalifikacijah in se je uvrstil v izločilne dvoboje. V šestnajstini finala je po napetem dvoboju moral priznati premoč ruskemu tekmovalcu in zasedel končno 17. mesto. Še uspešnejši pa je bil s slovensko mladinsko izbrano vrsto v ekipnem tekmovanju. Slovenci, ob Bizjaku sta za ekipo nastopila še Gašper Štrajhar in Žiga Ravnikar, so uspešno nastopili v izločilnih dvobojih in si z zanesljivim streljanjem utrli pot do polfinala. V polfinalu je bila ekipa Rusije z rezultatom 2 : 6 močnejša, za bronasto medaljo pa so se pomerili z ekipo Nemčije in jo premagali z rezultatom 6 : 2. Bizjak je tako s sijajnim dosežkom na evropskem prvenstvu zaokrožil letošnjo uspešno dvoransko sezono.

Športno stran je pripravil: Aleš Cantarutti

OPTIKA**NADOH**
OPTIKA IN OČESNA AMBULANTA

okulistični pregledi v lastni samoplačniški ambulanti (ob nakupu očal je pregled brezplačen)

hitra in kakovostna izdelava korekcijskih očal s pomočjo najnovejše tehnologije

sončna očala in sončna očala z dioptrijo

kontaktne leče

kozmetika za nego očal in kontaktnih leč

AKCIJSKA PONUDBA!
Dva para progresivnih stekel VARILUX Essilor **za ceno enega!**
(do 30. 06. 2015)

Merjenje načina gledanja in izdelava individualiziranih stekel

V Optiki Nadoh opravljamo meritve z napravo Visioffice. Ta omogoča natančne meritve gledanja, na podlagi katerih se izdelajo povsem individualizirana, unikatna stekla, ki omogočajo najbolj optimalen vid.

Obenem naprava omogoča tudi fotografiranje stranke. Ta lahko pomeri več korekcijskih okvirjev in se potem za okvir odloči na podlagi fotografij. Gre za zelo priljubljeno obliko izbiranja okvirjev pri tistih, ki imajo visoko dioptrijo in se pri pomerjanju korekcijskih okvirjev sicer ne vidijo dobro.

N: Tržaška cesta 8, Postojna
T: 05 72 62 137
E: optikanadoh@siol.net

Že od **26,90 €** na mesec!

Enostavno do domačega interneta!

S takojšnjim priklopom brez kabla za internet in neomejenim prenosom podatkov.

simobil.si

4G LTE Novo omrežje. Nove hitrosti. Nova doživetja.

Ponudba vključuje paket Domaci internet 1, Domaci internet 2 ali Domaci internet 3 in napravo Huawei B593. Ponudba velja ob vezavi za 12 ali 24 mesecev. Naročnik se zavezuje, da bo paket Domaci internet in priloženo napravo uporabljal le na lokaciji priključka, dolocenega z naslovom, ki ga je navedel ob sklenitvi naročniškega razmerja. V nasprotnem primeru si Si.mobil d.d. pridružuje pravico, da uporabniku onemogoci uporabo storitve, vezane na ta narocniški paket. Si.mobil bo zagotavljal maksimalno doseženo hitrost, ki je definirana za posamezen paket. V primeru preobremenjenosti omrežja, si Si.mobil pridržuje pravico, da hitrost zniža, vendar ne na manj kot 2/1 Mbit/s. Vec informacij dobite na Si.mobilovih prodajnih mestih, na www.simobil.si ali telefonski številki 040 40 40 40. Si.mobil, d. d., Šmartinska c. 134b, SI-1000 Ljubljana.

Si.mobil Postojna
Tržaška 4, 6230 Postojna
m: 040 411 631, t: 05 7202 300,
e: simobil@si-postojna.si

simobil.si
Pooblaščeno prodajno mesto

nagradna križanka

AVTOR: MATEJ MISLEJ	MAJHNA, PREPROSTA HIŠA	OKRASNO DREVO Z BELIMI CVETOVI	MESTO V BOSNI (RUDNIK ŽEL. RUDE)	JAPONSKA NABIRALKA BISEROV	KEMIJSKI SIMBOL ZA RADON	ALKALOID V LISTIH TOBAKA	ZBIRKA CITATOV IZ LITERARNIH DEL	NEKDANJI RTV NAPOVEDOVALEC ČASL									
LASTNIK, UPRAVNIK KAVARNE																	
OKAMENELI OSTANEK ORGANIZMOV																	
LJUBEZEN DR. ŽIVAGA					BANJA / VELIKA AZIJSKA DRŽAVA												
AMERIŠKI REPER (VANILLA) / DEL KOPRA				BICIKEL / KDOR IGRA NA ČELO													
								OREL V NEMŠKIH GRBIH									
GOJEN VRT Z DREVJEM IN LISTNATIM RASTLINSTVOM	PRIZADEVANJE, DEJAVNOST	KDOR SE VOZI Z ROLKO	BOŽIDAR MALJKOVIĆ	USEDLINA, SEDIMENT	DIVJA GOZDNA MAČKA	DOGOVORJENA KOLIČINA ZA MERJENJE	LUNINA MENA / BIATLONKA GREGORIN					NAUK O MORALI / POD					
										MESTO V ZDA (OI 96) / OSEBA, KI KAJ SNUJE							
DELOVNA OBLEKA, PAJAC											LIJAK / NEM. MATEMATIK (CARL RIEDRICH)				100 m2 / SREDIŠČE ROMUNSKE MOLDAVIJE		
KEMIJSKI SIMBOL ZA KLOR			SENČNA STRAN / SLABOKRVNOST						Am TENISAČ (ANDRE) / REKA NA POLJSKEM							PLOŠČA IZ VEČ SLOJEV UMETNE SNOVI	KAR KAJ POKRIVA, ODEVA
GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC					AZIJSKA DRŽAVA / DRŽ. ORGAN NA MEJI							PRIPRAVA ZA TKANJE / LOVSKI PES					
NEKDANJA HRVAŠKA SMUČARKA KOSTELIĆ							MODEL, OBRAZEC / ELIZABETA KRAJŠE						SIRSKI PREDSEDNIK (BASAR AL.) / ANONIMNEŽ				
PULJSKA ZNAMENITOST						REVOLUCIONAR GUEVARA / ACETILEN								NAZIV / OKRAS NA PERILU			
	ROČNO ORODJE ZA ŽETEV	DEŽNIK (POG.) / KRAJ PRI PIVKI							PASJE MESO / REKA V ŠPANIJI						RIMSKA 4 / TROPSKA PAPIGA		
SMUČI (NORD.)				TALNA OBLOGA / OLIVER TWIST							KOMPOT IZ ZMEČKANIH JABOLK / JOŽE EKART						
DELITEV NA RAJONE													GOROVJE MED EVROPO IN AZIJO				
VISOKO OKRASNO DREVO								ANGLEŠKA PLOŠČINSKA MERA					NEKD. JUG. KOŠARKAR TVRDIĆ				

Vabljeni v Muzej krasa!
Ob torkih, sredah, petkih, sobotah in nedeljah med 10. in 18. uro, ob četrtkih med 10. in 20. uro.

Muzej krasa podarja tri nagrade:
1. nagrada: **družinska vstopnica v Muzej krasa**
2. nagrada: **dve vstopnici v Muzej krasa**
3. nagrada: **knjiga Predjamski grad**

Geslo nagradne križanke na rumenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov: Postojnski prepih, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna najkasneje do 5. aprila. Med pravilnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci februarske križanke:
1. nagrado (knjigo Slaščice iz pečice) prejme:
Ada Lozar - Rebec, Erazmova ul. 27, Postojna
2. nagrado (knjigo Bela v ljubezni) prejme:
Mira Černač, Rakitnik 3, Prestranek
3. nagrado (knjigo Ljubimca z Vošnjakove ulice) prejme:
Magda Podboj, Planina 172, Planina
Nagrade bomo nagrajencem poslali po pošti.

SPOMLADANSKA AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV

V soboto, **11. aprila 2015**, bo potekala redna spomladanska akcija zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev na območju Občine Postojna. Akcija bo izvedena s tovornim vozilom opremljenim z ustreznimi posodami za zbiranje posameznih vrst nevarnih odpadkov. Tovrstne odpadke boste lahko oddali na naslednjih lokacijah:

URA	LOKACIJA
08.00 - 08.45	PLANINA – *pri gostilni Demšar*
09.15 - 11.00	POSTOJNA – *Titova cesta, pod pokopališčem*
11.30 - 12.15	BELSKO – *pri kozolcu Toplar*
12.45 – 13.30	HRENOVICE – *na križišču za Faro, 50 m naprej*
14.00 – 14.45	HRUŠEVJE – *pri bivši gostilni Pri Janezu*
14.15 – 15.00	PRESTRANEK – *Ulica padlih borcev, pri ekološkem otoku*

Med nevarne odpadke, ki jih lahko oddate v okviru akcije zbiranja, spadajo:

Količine zbranih nevarnih odpadkov v okviru akcij zbiranja (v kilogramih)

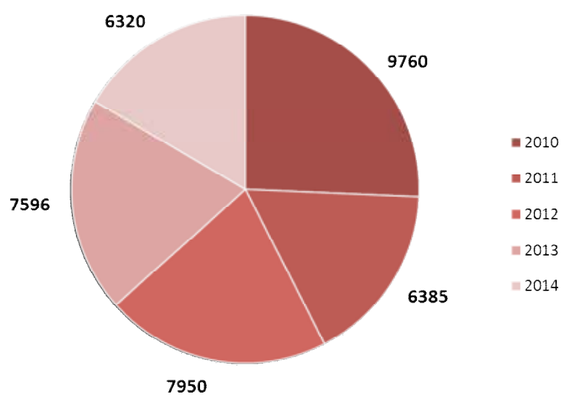

Vse občane še posebej opozarjamo na oddajo **odpadnih jedilnih olj**, ki vse prevečkrat končajo bodisi med različnimi vrstami komunalnih odpadkov (mešani komunalni odpadki, biološko razgradljivi kuhinjski odpadki, ...) bodisi v javni kanalizaciji oziroma greznicah. Tovrstni odpadek lahko poleg oddaje v okviru akcije, oddate tudi v **Zbirni center Postojna** v času obratovanja (**ponedeljek – petek** med 7.00 in 18.00; **sobota** med 7.00 in 15.00).

Spoštovani občani **Postojne**.

Naj račun v papirni obliki postane preteklost. Odločite se za **eRačun!**
Obiščite spletno stran **www.ZelenaPot.com** in izpolnite obrazec.

eRačun je Zdrav Razum
ZelenaPot.com

RAZSTAVA, KI VABI TUDI NAJMLAJŠE OBISKOVALCE

Po zgledu svetovnih muzejev, ki se z novimi, inovativnimi pristopi prilagajajo zahtevnim ciljnim skupinam, smo tudi v Notranjskem muzeju Postojna poskrbeli, da razstava nikogar ne bo pustila ravnodušnega.

Na razstavi bodo najmlajši obiskovalci muzeja spoznali vse kraške pojave, biotsko raznolikost krasa in življenje človeka na krasu. S pomočjo igre se bodo lahko preizkusili v vlogi jamarjev, sestavili medveda ali pogledali replike ledenodobnih orodij. Znanje bodo pridobivali tudi s pomočjo poenostavljenih grafik in v laboratoriju pogledali prave jamske živalce. Prav z izkušnjo bomo otroku dali znanje, ki je dolgotrajno.

Znanje bodo pridobivali tudi s pomočjo poenostavljenih grafik in v laboratoriju pogledali prave jamske živalce.

Poleg interaktivnih vsebin muzej ponuja program pedagoških delavnic, ki ga prvenstveno namenjamo osnovnim šolam. Šolam ali drugim izobraževalnim organizacijam ter skupinam ponujamo naslednje delavnice: V času ledenih dob, Jamarska avantura v muzeju, Spoznajte dve »dekleti« Floro in Favno z Zelenega krasa in Kako so živeli na krasu. Vse delavnice so sestavljene iz dveh delov, praktičnega in teoretičnega, ter temeljijo na učnem načrtu osnovnih šol v Sloveniji.

Naslov našega natečaja je »Muzej krasa: zgodbarjenje in bajkanje«.

Svojo ustvarjalnost boste črpali na podlagi treh zgodb junakov:

- *Erazma Predjamskega,*
- *pastirčka Jakoba,*
- *Martina Krpana.*

Zgodba vas bo pripeljala do literarnega, umetniškega, fotografskega ali multimedijskega izdelka, ki bo objavljen na spletni strani razstave Muzej krasa, kjer bo potekalo spletno glasovanje za najboljši izdelek.

Delovni čas

pon.:
zaprto

tor., sre., pet., sob., ned.:
10.00–18.00

čet.:
10.00–20.00

MUZEJ KARST KRASA MUSEUM
WWW.MUZEJKRASA.SI

notranjski muzej postojna
ZAVOD znanje POSTOJNA, javni zavod
MUSEUM CULTOUR Enrich cultural tourism
Adriatic IPA
REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

z višine

Šmihel pod Nanosom

Šmihel pod Nanosom leži v osrednjem zahodnem delu Postojnske kotline. Prve hiše so sezidane na rahlo vzpenjajočem se svetu, naslednje na nekoliko nižjem predelu, nato pa se vse naslednje nizajo po hrbtišču pobočja pod Gradom, ki se na severni strani dvigne v Kaculj (648 m). Šele pod Gradom je vas zgrajena urbano v nekoliko boj gručastem slogu in se tik pod cerkvijo sv. Mihaela nekoliko razveja s krajšimi in daljšimi potmi, ob katerih so zgrajene hiše.

S Kaculja se odpira prostran razgled na vzhodno in jugovzhodno stran Postojnske kotline ter proti Javorniškemu in Snežniškemu pogorju. Na Gradu in Kaculju so še vidni ostanki prazgodovinskih gradišč, ki so spadala med najbolj znana in največja arheološka najdišča ne le na Notranjskem, ampak tudi na širšem območju.

Geografsko podobo okoliša Šmihela so izoblikovale vode v rahlo valovit, zaobljen gričevnat svet. Iz gozdov, ki preraščajo nekatere griče v okolici vasi, se zbira veliko voda. Na zahodni strani vasi, tja v pobočje Nanosa, varujejo Šmihel obsežni gozdovi, v katerih ležita dve zanimivi dolini – Šmihelske in Stranske ponikve. Na vzhodni in južni strani vasi pa so prostrane, s travo porasle planjave, ki se razdelijo v številne senožeti.Na območju Šmihela so obsežne plasti fliša in ilovnate zemlje, kot tudi laporja, peščenjaka in apnenca, zato je rodovitne zemlje malo. Že od nekdaj so ta območja izkoriščali le za pridelavo sena. Južno od vasi stoji na vrhu široke valovite vzpetine cerkev sv. Jurija, ob kateri so še vidne sledi rimske ceste. Območje Šmihela je eno izmed najstarejših poseljenih predelov Postojnske kotline.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Igor Marentič.

nostalgija

Šmihel pod Nanosom je vas izrazito obcestnega tipa. Druga za drugo se ob cesti, ki so jo v času med obema vojnama poimenovali Via San Michele, nizajo v pravilni vrsti razporejene domačije. Ta podoba se ponovi tudi ob poti, ki se v zgornjem koncu vasi, v Kotu, odcepi od glavne vaške ulice. Domačije se k ulici obračajo večinoma s stransko fasado, izjemoma tudi s pročeljem. Tako tudi Ferjanščeva domačija, večja, enonadstropna hiša, zgrajena na prostoru, ki je nekdaj pripadal dvema domačijama. V pritličju sta bili nekoč trgovina in gostilna, manjše, pritlično poslopje, ki se drži domačije, pa je hišni gospodar oddal v najem vaškemu kovaču.

Na Postojnskem skorajda ne najdemo vasi, ki v času do II. svetovne vojne ne bi imela izdane vsaj ene razglednice. Če je vas le imela gostilno, trgovino, mesarijo, ... je bil založnik razglednice največkrat kar lastnik lokala. Takšna razglednica je prav gotovo služila tudi promociji dejavnosti, s katero se je ukvarjal. Vasi v nasprotju z mesti ali trgi velikokrat namreč niso pritegnile pozornosti velikih, poklicnih založnikov razglednic; za mesta in trge je bil tudi nabor motivno različnih razglednic bistveno večji. Medtem ko so se tamkajšnji obrtniki redkeje odločali za zalogo lastnih razglednic, pa so se na vaseh morali angažirati kar domačini sami. Tako je bilo tudi v primeru Šmihela, kjer je razglednico okrog leta 1915 založil J. Cej Ferjanšč.

Besedilo: Alenka Čuk; razglednica: zbirka Notranjskega muzeja Postojna.